Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

№ 76 (10.325).

1992 йил 7 май пайшанба

Баҳоси 1 сўм.

ЎРТА ЧИРЧИҚ НОҲИЯСИДАГИ КИМ ПЕН ХВА НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА ВИЛОЯТ УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ФАХРИЙЛАРИНИ ШАРАФЛАШГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ БЎЛИБ ЎТДИ.

ФАХРИЙЛАР ЭЪЗОЗДА

УЛУҒ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 47 йиллиги ҳар қачонгидек жумҳуриятимизда, хусусан, Тошкент вилоятида муносиб нишонланмоқда. Барча шаҳар ва районларда шу муносабат билан уруш фахрийларини шарафлашга бағишланган учрашувлар, бир пиёла чой устида давра суҳбатлари, уч авлод гурунглари каби тадбирлар бўлаётир.

— Фахрийларга эътибор ҳақида гап борганда,— дейди журналист ёзувчи Мажид Самадов,— урушдан омон қайтганларга иззат-икромни ҳам жангларда ҳалок бўлганлар руҳига таъзим бажо этишни ҳам тушунмоқ керак. Зеро, бизнинг халқимиз ҳам бу урушда ўзининг жуда кўплаб ўғлонларидан айрилди...

Урушда берилган қурбонлар кўплиги устига, омон қайтганлар сафи ҳам йилдан-йилга сийраклашиб қолмоқда. Шу боис фахрийларга ҳурмат ва эъзозимиз тобора ошиб бориши керак. Бу жиҳатдан олганда вилоятимиз Ҳокимлиги фаолияти диққатга лойиқ бўлаётир. Ҳокимлик фахрийларга мунтазам ғамхўрлик кўрсатмоқда. Байрам арафасида Ўрта Чирчиқ районининг Ким Пен Хва номли жамоа хўжалигида ўтган тантана сўзимизнинг далилидир. Завқ-шавқ билан ўтган бу учрашув ҳақидаги мақолани рўзномамизнинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Р. Р. РАЖАБОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ДАВЛАТ КОТИБИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўртоқ **Раҳим Ражабович РАЖАБОВ** Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари лавозимидан озод қилиниб, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат котиби этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1992 йил 6 май.

* * *

Раҳим Ражабович РАЖАБОВ 1937 йилда Бухоро вилоятининг Қоракўл районидаги Ленин номли колхозда хизматчи оиласида туғилган. Миллати ўзбек. Уйланган, уч фарзанди бор. Олий маълумотли, 1960 йилда Ўрта Осиё политехника илмгоҳини тугатган.

Илмгоҳни тамомлагандан кейин ихтисоси бўйича «Ташсельмаш» заводига юборилган, муҳандис-конструктор, технолог, мастер, цех бошлиғи бўлиб ишлаган. Сўнгра пахтачилик учун машиналар давлат конструкторлик бюросида цех бошлиғи, иттифоқ трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги вазирлигининг Тошкентдаги давлат машинасозлик бюросида меҳнат қилган, Республика маҳаллий саноат вазирлиги давлат махсус бадиий-конструкторлик - технология бюросига бошчилик қилган, «Ўзбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош муҳандиси бўлган.

Р. Р. Ражабов саксонинчи йилларда Тошкент экскаватор заводи директори, сўнгра «Алгоритм» заводи директори, Тошкентдаги «Машхлопок» давлат ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори бўлиб ишлаган.

1990 йилдан то Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби этиб тайинлангунга қадар Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган.

(ЎзА).

ХРОНИКА

Хитой Халқ Республикасининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Гуань Хэньгуан ишонч ёрлиқларини топширажаги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. А. Абдураззоқов 5 май куни уни қабул қилди.

ХОТИРА МАРОСИМИ

ЖИГАРИСТОН! Бу ном бундан бир йил муқаддам ер юзини ларзага солган эди. У ерда рўй берган табиий офат нафақат атроф-муҳитни, балки офатдан хабардор бўлган барча одамлар қалбини тилкалаганди.

Бу йил 4 май куни шу талафотлар қурбонлари — шаҳидларини хотирлаш маросими бўлиб ўтди. Авваллари бундай маросимлар одатда митингбозликка айланиб кетарди, аммо Жигаристондаги хотирлаш маросими ҳеч бир расмиятчиликсиз, халқона руҳда ўтказилди. Маросимда узоқ-яқиндан келган ташрифчиларга вилоят ҳокими С. Д. Сайдалиев, Ангрен шаҳар ҳокими С. Юсупалиев ва 9-кўмир кони раҳбари А. Мусажонов бошчилик қилдилар. Шунингдек, республика ҳукумати вакиллари, матбуот, радио, телевидение ходимлари ҳам иштирок этдилар.

Жигаристонлик шаҳидлар хотирасига бағишлаб имомлар Муҳаммад Сиддиқ хожи ва Абдусамат Ҳолбой ўғли тиловот қилдилар.

Маросимга йиғилганларга «Наврўз» ва Ангрен шаҳар жамғармалари ҳисобидан ош тортилди.

Даврон АҲМАД.

Суратларда: Хотира маросимидан лавҳалар акс эттирилган.

Муаллиф олган суратлар.

МУҚАДДАС ҲАЖ АРАФАСИДА

●Ҳажга сафар қилишга эътибор жумҳуриятимизда йилдан-йилга кучайиб бораётганини қуйидаги рақамлар аниқ тасдиқлайди:

Ўзбекистондан ҳажга 1989 йили борган кишилар сони 10 кишини ҳам ташкил этмаган бўлса, 1990 йил бу рақам 355 га, 1991 йил эса 1200 га етди. Ҳозирги ҳали узил-кесил бўлмаган маълумотларга қараганда, бу йил ҳажга бултургига қараганда анча кўп ҳамюртларимиз бориб келадилар. Худо ҳоҳласа, зиёратчилар йилдан-йилга ошиб бораверади. Асосий гап имкониятлардадир.

Бу йилги ҳажга тайёргарлик, ҳажга бориш тартиб-қоидалари хусусида Ўзбекистон Миллий Ахборот агентлиги мухбири Республика Президентининг давлат маслаҳатчиси Баҳтиёр НАЗАРОВга мурожаат этди. Унинг жавоблари қуйида жамланган ҳолда эълон қилинмоқда:

Ҳажга бориш билан алоқадор бўлган бир қатор масалалар устида алоҳида тўхтаб ўтишга тўғри келади. Чунки бу ҳозир жумҳуриятимиздаги минг-минглаб диндорлар, ота-оналар, қариндош-уруғларнинг диққат марказида турибди.

Авваломбор шуни алоҳида таъкидлаш зарурки, бу иш тўлиғича Мовароуннаҳр диний идораси тасаррруфидадир. Бу ишга ҳукумат ҳам, давлат ҳам аралашаётгани йўқ. Тўғри, ҳукумат самолётларни ташкил этишда, пул алмаштиришда, ҳужжатларни тайёрлашда, божхона ишларида тегишли ёрдам кўрсатиши шубҳасиз ва бу ишларда қўлидан келган барча ёрдамини аямайди.

Давлат ҳаж ишларига аралашмайди ва аралашаётгани йўқ, дер эканмиз, биз бу улуғ ва муқаддас сафарга қанча киши боради, кимлар боради, нима учун у киши эмас, бу киши боради, бу киши борсин-у, униси бормасин, деган ишларга мутлақо аралашмаслигини назарда тутамиз.

Бу ишларнинг барчаси, яна қайтарамиз, Мовароуннаҳр диний идораси тасарруфидаги ишлардир.

Шунинг учун биз яна бир бор таъкидлаймизки, давлатнинг бирор бир ташкилоти ҳаж масаласида **тазйиқ** ўтказмаслиги, **тўсқинлик** қилмаслиги керак. Аксинча, мавжуд Қонун доирасида ўз зиммасидаги **бурчни** бажариши зарур. Ҳаж масаласидаги ҳар қандай тўсиқ, ҳар қандай тазйиқ давлат томонидан **манъ** қилинади. Бунга барча вилоятлардаги ҳокимлар, ҳокимларнинг дин масаласи билан шуғулланувчи муовинлари эътибор беришлари керак.

Агар қонунда белгиланган йўл-йўриқдан чиқиб, кимда-ким бу ишларга тўсқинлик қилгудек бўлса, қонун олдида тегишли жавоб бериши лозим бўлади.

Бизда «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида» Қонун бор. Уни ҳаммамиз яхши биламиз. Билмаганларимизни эса чуқурроқ билиб олишга ҳаракат қилишимиз керак. Айниқса, шу кунларда бу Қонунни чуқурроқ ўрганиб, унга қатъий амал қилишимиз зарур. Ҳукумат идоралари, матбуот ходимлари томонидан бу Қонунни шунчаки билишнинг ўзи озлик қилади. Унга чуқур ҳурмат билан муносабатда бўлишимиз керак. Токи, бутун эл-юрт буни ўз кўзи билан кўрсин, юраги билан ҳис этсин, меҳри билан англасин. Виждон эркинлиги ва динга бундай муносабат шунчаки хўжакўрсинга эмас, балки замирида катта сиёсий моҳият жо этилган вазифадир. Чунки бу Қонунга кенг миқёсдаги ҳурмат ва эътибор халқ ва давлат ўртасидаги ўзаро меҳр ва оқибатларни мустаҳкамлашга ижобий таъсир кўрсатиши мумкин.

Зотан, дин ва виждон эркинлиги масалаларига жумҳуриятимизда сўнгги йилларда нечоғлик катта эътибор берилаётганлигини ҳар биримиз кўриб турибмиз. Ийд ва Қурбон ҳайитлари Президентнинг махсус Фармони билан дам олиш куни сифатида белгиланиб, халқ байрами тарзида нишонланадиган бўлди.

Бу йил тарихда илк бор Маккаи мукаррамадан Ийд байрами ернинг сунъий йўлдоши орқали телевиденимизда тўғридан-тўғри кўрсатилди.

Улуғ пайғамбаримиз ҳақидаги фильм бир неча марта телевидениеда кўрсатилди.

Қуръони карим ўзбек тилида чоп этилди, ҳадисларнинг бир неча нашри босмадан чиқди.

Мовароуннаҳр мусулмонлари қурултойининг иши юқори савияда ўтди.

Яқиндагина бўлиб ўтган воқеани сизга яна бир бор эслатиб ўтмоқчиман. Жумҳурият Президенти Саудия Арабистони подшоҳининг шахсий меҳмони сифатида қабул қилинди. Ўзбекистон шарафига Каъбатуллоҳнинг олтин эшиги очилганидан жаҳон аҳли тегишли хулоса чиқариб олади, деб умид қиламиз. Каъбапўш-кисванинг бир қисми шахсан Президентимизга Саудия Арабистони подшоҳи томонидан совға қилиниши эса юртимиз, элимизга билдирилган ҳурмат даражаси нечоғлик бўлганини яна бир бор кўрсатади.

Саудия Арабистони билан жумҳуриятимиз ўртасида самимий, дўстона алоқалар ўрнатилгани катта воқеадир. Саудия билан Ўзбекистон ўртасида доимий ҳаво йўли ўрнатилганлигининг аҳамияти ҳам беқиёсдир. Савдо-сотиқ, дипломатик алоқалар, қариндош-уруғларнинг дийдорлашувидан ташқари бу ҳаво йўли кўпдан-кўп фуқароларимиз учун йил давомидаги умра дарвозаларини очиб беради.

Яқин вақтлар ичида очилажак Саудиядаги элчихонамиз эса бу борадаги ишларимизни янада яхшилайди.

Бу йўналишдаги алоқаларимизнинг дастлабки натижалари ҳам кўрина бошлади. «Барака» банки раҳбарияти жумҳуриятимизда Ислом маркази биноси, масжид ва мадрасалар қурилишига ёрдам беришга тайёр эканлигини билдирди.

Бу мисоллардан кўриниб турибдики, шу кунларда турли жойларда пайдо бўлаётган ҳаж сафарига гўёки ҳукумат томонидан қандайдир тўсқинликлар бўляпти, деган миш-мишлар мутлақо асоссиздир.

Юқорида айтганимиздек, яна бир бор таъкидлаймиз, ҳаж сафари ҳақидаги масала, ҳажга ким ва неча киши бориши ҳақидаги масала Мовароуннаҳр диний идораси тасарруфидадир.

Авваломбор, маълумки, ҳажга юрак-юрагидан яратганга садоқатли одамлар бориши керак. Бундай кишилар кимлар эканини жойлардаги масжидлардан бошқа, улар билан мустаҳкам алоқа юритувчи, уларни бошқарувчи Мовароуннаҳр диний идорасидан бўлак яна ким ҳам билиши мумкин.

Бироқ, шуни ҳам айтиш зарурки, бу масалада ҳам барча имкониятлар чексиз-чегарасиз эмас, албатта. Бу, энг аввало, ҳаво йўлларимиз имкониятлари, қабул қилиб олувчи томоннинг имкониятлари билан боғлиқ.

Аммо, шундан келиб чиқиб, кимлар ҳажга бориши кераклигини ҳам, қанча киши бориши кераклигини ҳам ҳукумат эмас, Мовароуннаҳр диний идорасининг ўзи белгилаши лозим бўлади.

Ҳукумат ҳеч қайси бир вилоятга, ҳеч қайси бир шаҳарга одамлар сонини белгилагани йўқ, белгиламайди ҳам. Бу иш тўлиқ Мовароуннаҳр диний идораси ихтиёрига бериб қўйилган.

Буни муҳтарам дин аҳлимиз билмоқлари лозим бўлади: ҳукумат ҳеч қандай рўйхат талаб қилгани йўқ, талаб қилмайди ҳам. Фақат ҳужжатлар тегишли қонун асосида расмийлаштирилади, холос.

Нима учун биз ҳатто рўйхатни ҳам олмаймиз?

Бу шунинг учунки, агар бундай қилингудек бўлса, ҳукумат ҳаж қилувчиларни назоратга олгандай бўлиб қолади, бундай қилиш эса, мумкин эмас. Буни ҳукумат идоралари яхши тушунишлари лозим.

Хўш, унда кимлар боради ҳажга ва танлов нима асосида ўтказилади?

Буни ҳам диний идора ҳал қилади.

Масалан, тушунмовчиликларга йўл қўймаслик учун, ҳамма нарса ошкоралик асосида ҳал бўлиши учун Мовароуннаҳр диний идорасининг раҳбарлиги остида жойларда имом-хатиблар, эл-юртда катта ҳурматга эга кишилар ва дин пешволаридан иборат комиссиялар тузилиши мумкин.

Муҳим масалалардан яна бири шуки, дейлик, бу комиссия ҳажга борувчиларнинг бошини қовуштириб, ҳаж сафарининг қонун-қоидалари, урф-одатлари ва удумлари билан яқиндан таништириши ҳам мумкин. Бу ишни бир жойга минглаб кишини тўплагандан кўра, жой-жойларда амалга оширилса, эҳтимол, ҳаж қилиш тартиблари билан янада чуқурроқ таништириш имконияти бўлади.

Яна бир масала, эҳтимол, шу комиссия раҳбарларидан иборат кичик гуруҳга аэропорт ва меҳмонхона, озиқ-овқат таъминоти масалаларини батафсил ўрганиш учун Қурбон ҳайитгача Саудия Арабистонига бир бориб келиш зарурати туғилар. Агар шундай бўлса, марҳамат, бу гуруҳ бориб келсин, ҳукумат уларнинг бу сафари молия харажатларини тўлиқ кўтариши, ёрдам бериши мумкин.

Агар ўтган йилларда ҳаж сафарида айрим етишмовчиликлар, қийинчиликлар учраган бўлса, бу гуруҳ вакилларининг барвақт у ерга бориб, аҳволни ўрганиб келиши илгариги етишмовчиликларнинг олдини олиш имконини беради.

Зотан, аввалги йилларга қараганда, бу йилдан эътиборан Саудия Арабистони бизга янада яқинроқ ва янада қадрдонроқ бўлиб қолди. Икки мамлакат раҳбарларининг учрашуви дўстлигимизни янада мустаҳкамлади.

Аввал таъкидлаганимиздек, кичик гуруҳнинг ҳам, умуман ҳаж қилувчиларнинг ҳам яхшироқ кутиб олинишини, тегишли имкониятлар яратиб беришни илтимос қилиб, Саудия Арабистони раҳбариятига жумҳуриятимиз раҳбарияти расман мурожаат этиши, ўйлаймизки, муҳтарам ҳожиларимизга кўрсатиладиган навбатдаги иззат-икром ва ҳурмат бўлур эди.

Биз мана шу гапларнинг ҳаммасини элу юртга маълум қилишимиз керак. Токи, ҳаж сафари хусусида ўринсиз миш-мишларга йўл қўйилмасин. Токи, бу масалада жумҳуриятимиз ҳукумати ва раҳбариятининг собит йўли борлиги маълум бўлсин. Бу йўлнинг асосини умумийлаштириб айтсак, қуйидагилар ташкил этади: Марказда ҳукумат, жойларда вилоят ҳокимлари диндорларнинг ички ишларига аралашмасликлари керак; дин ва виждон эркинлиги ҳақидаги Қонунга қатъий амал қилинади; шу Қонун доирасида имкони борича диндорларимизга ёрдам берилиши зарур.

Ҳаж сафаридек муқаддас ишга бизнинг ҳозирги муносабатимиз, қисқача айтганда, шулардан иборат.

Яратганимиздан ҳар бир мўмин-мусулмонга бу муқаддас сафар насиб этишини тилаймиз.

ТОРФЛИ ТЎШАМА

ЧОРВАЧИЛИКДА БУ ЯНГИЛИКДАН ФОЙДАЛАНИШ КАТТА САМАРА КЕЛТИРАДИ

Маълумки, ҳозирги пайтда торфдан маҳаллий ўғит, парник ва иссиқхоналар учун унумдор тупроқ ва бошқа бир қатор маҳсулотлар олинмоқда. Торф чорва моллари учун тўшама вазифасини ўтаётганлиги эса кўпчилик учун янгиликдир. Бу янгиликдан кенг фойдаланиш, ҳеч шубҳасиз, чорва молларн маҳсулдорлигини оширади. Айни пайтда бундай шароитда олинадиган маҳаллий ўғитнинг деҳқончиликдаги нафи анча юқори бўлади.

Гап шундаки торфли тўшама намни ва газни ютиш қобилиятига эга. Намлиги 35—40 фоиз бўлган бир килограмм ўртача чириган юмшоқ торф 10 литр сувни тутиб қолади. Бундан ташқари чорва хонасида гигиеник шароитни яхшилайди. Агар тўшама бўлмаса, айниқса қишда чорва моллари рисоладагидек ўсмайди, семирмайди. Аксинча озади, тез-тез шамоллаб касалликка чалинади. Бу ҳол, айниқса, ёш молларда кўп кузатилади.

Лекин ҳамма вақт ҳам етарли миқдорда тўшама материалини топиб бўлмайди. Бундай пайтда чорва моллари гўнгини сув ювгичда оқизиш билан хонани тозалашга тўғри келади. Бу эса хонадаги ҳаво намлигини оширади, ноқулай зоогигиена ҳолатлари вужудга келади. Албатта, бу ҳол чорванинг сиҳат-саломатлигига салбий таъсир кўрсатади. Яна шуниси ҳам борки, сув ювгич ёрдамида тўпланадиган гўнгнинг қиймати пасайиб кетади, чунки унда сув миқдори 90 фоизгача етади. Оқибатда бундай маҳаллий ўғитдан фойдаланиш анча қийинчиликларни туғдиради.

Олимлар торф ва торфли гўнгдан фойдаланишнинг афзалликлари юзасидан бир қатор илмий тадқиқот ишларини олиб борганлар. Улар торфни агроруда деб таърифлаб, ундан сунъий гўнг тайёрлашни тавсия этганлар, шунингдек, торфни тўшама сифатида қўлланиш торф азотидан нон азотига аста-секин ўтишнинг йўлидир, деб таъкидлайдилар.

Яхши самарага эришиш учун эса чириш даражаси 25 фоиздан кам бўлган торфдан фойдаланиш тавсия этилади. Кузатишлар шуни кўрсатдики, торфли тўшама солинганда ҳавонинг 1 куб. метрда амиак таркиби олтинчи кунда бир миллиграммга етди. Қипиқ ва пичан тўшамада эса ўн олти миллиграммга кўтарилди.

● Диққат, янгилик!

Бу усул, шунингдек, касаллик қўзғатувчи кичик организмларнинг жон сақлаб, ривожланишига ҳам салбий таъсир кўрсатади. Моллар оқсил билан камроқ касалланади, туёқ қўтири билан деярли оғримайдилар. Тажрибадан яна шу нарса ҳам маълум бўлдики, молхонага торфли тўшама солинган бўлса бузоқлар паратиф ва калибациллез билан касалланган тақдирда 2 йилда фермани тўла соғломлаштириш мумкин бўлади. Торф молхоналарда қўним топган пашша ғумбаклари ва бошқа қурт-қумурсқа уруғига ҳам қирон келтиради.

Москва ветеринария академияси олимлари қуйидаги тажрибани ўтказганлар: торфли тўшамада соғин сигирлар бир хил шароитда парвариш қилинган ва назорат қилиб борилган. Оқибатда маҳсулдорлик 30 фоизгача ошган.

Бу тўшама молларни бўрдоқига боқишда ҳам қўл келади. Умуман торфли тўшама похол ва қипиқ тўшамадан ҳар жиҳатдан афзал ва устундир.

Торфни республикамизда биринчи бўлиб паррандачилик саноатида қўллай бошладилар. «Узптицепром» жумҳурият ишлаб чиқариш бирлашмаси раиси, Ўзбекистон Халқ депутати, ветеренария фанлари номзоди Ислом Худойқулов ташаббуси билан ўтган йили гўшт етиштиришга ихтисослашган Янгийўл ноҳиясидаги паррандачилик корхонасига 430 тонна торф келтирилди. Жорий йилнинг биринчи чорагида 18—20 минг жўжа боқиладиган жўжахоналарнинг ҳар бирига 6—8 сантиметр қалинликда 25 тонна атрофида торф тўшалди.

— Биз,— дейди Янгийўл паррандачилик бирлашмасининг бош директори Абдумўмин Ҳолмўминов,— авваллари асосан қипиқ тўшама ишлатардик. У гўнг сифатини пасайтирарди. Таркибидаги азотни камайтириб юборарди. Энг ёмони жўжалар кокцидиоз касали билан оғрирди. Бундан ташқари қипиққа сув тушса қотиб қолиш хусусиятига эгадир. Торф тўшама булардан мустасно ҳисобланади.

Торфнинг устун томонлари билан бирга айрим жиҳатлари ҳам йўқ эмас. Ҳарорат иссиқ пайтида қуриган торфдан чанг кўтарилади. Бу паррандабоқарлар учун ноқулай ҳолатдир. Бироқ цехда мўътадил намлик ҳосил этилса бу нуқсондан ҳоли бўлиш мумкин.

1991 йилдан бошлаб Тошкент шаҳрида хўжалик ҳисобида ишлайдиган Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги вазирлиги ташаббуси билан сабзавотчилик, картошкачилик, полизчилик илмий-тадқиқот институти билан ҳамкорликда «Ўзбекистон — Санкт-Петербург — «Ўзбекленторг» қўшма корхонаси фаолият кўрсата бошлади.

Биз умид қиламизки, ишлаб чиқаришга фан-техника ютуқлари, илғор усуллар ва янгиликларни жорий этишга ва шу асосда маҳсулдорликни оширишга бу корхона қўшадиган ҳисса катта бўлади.

Н. ЭРГАШЕВА,
«Ўзбекленторг» директори.

Т. ҒАНИЕВ,
Ўзбекистон Жумҳурияти қишлоқ хўжалиги вазирлиги чорвачилик бошқармаси бошлиғи.

БУГУНГИ кунда иқтидорли ўқувчи-ёшлар ижодий камолоти йўлида тадбиркорлик билан иш олиб борилмоқда. Жумҳуриятимизда фаолият кўрсатаётган Улуғбек номли жамғарма, «Ниҳол» жумҳурият илмий маркази, турли ижодий уюшма ва студиялар ўз атрофига бундай умидли болаларни уюштириб, уларда илмий-техникавий ва бадиий ижодкорлик қобилиятларини ўстиришга яқиндан туриб ёрдамлашиб келмоқдалар.

Бу борада жумҳуриятимиз умумтаълим мактаблари, гимназиялар, музейлар, коллежлар, махсус мактаб-интернатлар, ҳунар-техника билим юртларида амалга оширилаётган

ИҚТИДОРЛИ БОЛАЛАР АНЖУМАНИ

ибратли ишларни умумлаштириш, ўртага қўйилаётган муаммолар ва галдаги муҳим вазифаларни атрофлича кўриб чиқиш мақсадида иқтидорли болалар слётини чақиришга қарор қилинди. Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирлиги ва Фанлар академияси ташаббуси билан ўтказиладиган бу анжумандан кузатилган мақсад иқтидорли болаларни излаб топиш, камолатга етказиш ва қўллаб-қувватлашдан ҳам иборатдир.

Вазирлик ва академиянинг Ўзбекистон иқтидорли болалари биринчи жумҳурият слётини ўтказишга қаратилган қўшма қарорида бу хайрли ишнинг қатор муҳим истиқболлари ўз ифодасини топди.

Ана шу маърифий-ижодий аҳамият касб этадиган мазкур анжуман муносабати билан Ўзбекистон иқтидорли болалар жумҳурият слёти ҳақида Низом ишлаб чиқилди.

Слётда олимлар, мутахассислар, новатор педагоглар, ижодий ходимлар фаол қатнашиб, ижодкор ёшликнинг муҳим масалалари хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

А. АЛИЕВ.

ҚАЙДАСИЗ, МУАЛЛИМЛАР?

● Ёзувчи мулоҳазалари

ЯШИРИБ нима қиламиз, биз ўзбекларни чидамли, кечиримли бўлишга яратган. Жуда ошиб кетса, «қўй, худо жазосини берсин» деб ўзимизга-ўзимиз тасалли берамиз. Бундай ўйлаб қараганда таскин бериш ҳам катта санъат, катта маданият. Бундай олижанoблик ҳаммага ҳам насиб қилавермайди. Лекин ҳамма нарсанинг якуни, чегараси бўлади.

Ҳозирги кунда не-не зотлар республикамизда қилган қилмишларини марказнинг бўйнига юклаб, бир думалаб, покдомон бўлиб қолмоқдалар. Қизиғи шундаки, кечагина миллий қадриятларимизни оёқ ости қилганлар, бугун миллий қаҳрамонларга айланмоқдалар. Сабрли, қаноатли, чидамли халқимиз бу томошаларни кўриб «ё, тавба!» деб кулиб қўяди. Айтмоқчиманки, то мустақилликка эришгунча ўзини халқпарвар санаганлар неча хил ниқоб кийишди. Шамолнинг эсишига қараб турланишди.

Гапни узоқдан бошлашимга асос бор. Ниқоблар, турланишлардан бирдан воз кечиш осон бўлмайди. Ўтган ширин кунларни қўмсаш, тамшаниб яшаш қайси бир юракларда армон бўлиб қолади.

Эски гапларни эслатиб ўтиш шартми, дерсиз. Шарт. Инсон энди ҳам ўзини танимаса, мустақиллигини англамаса қийин. Энди ўтган кунимизга, бугун кечаётган онларимизга тўлиқроқ баҳо беришимиз керак. Энди на марказ бор, на... Битта мустақил республикамиз бор. Хўш, бу мустақилликнинг келажакдаги тақдири кимнинг қўлида?

Бу саволга мен ЎҚИТУВЧИЛАР ҚЎЛИДА дердим. Аслида шундай. Аммо олдин уларнинг сувратини чизиб кўрайлик-чи. Бу дунёдаги фақирроқ одам ким деб сўраладиган бўлса, тап тортмай яна ўқитувчи деб жавоб берардим. Тўйгами, маъракагами, қаерга борманг, ўқитувчи зоти ўзини тутиши, хатти-ҳаракати билан дарров ажралиб туради. Чунки йил ўн икки ой мактабга, дарсга қатнайвериб, турли табиатли болаларга дарс бериш билан бирга «жим ўтир», «тўполон қилма», «тартибли бўл» деяверииб, охир-оқибат, айтганларини ўзига сингдириб олган. Очиғи, сабр билан чидамни энг биринчи бизнинг устозларимизга чиқарган. Кейин бу кенг халқимизга тарқалган. Эсингизда бўлса, «Матонатли кишилар» деган асар бор эди. Афсуски, биз «Қаноатли одамлар» деб бирор нарса ёзолмадик. Ёзолмадик эмас, муаллимларимизни чала саводга чиқардик. Улар бу ҳақоратомуз таъналарга чидади.

Дарслигу, қўлланмалар яратаётганларга, уни бизга йўллаётганларга бу гапларингизни бориб айтинглар, демади. Ахир, қозонда бўлса чўмичга чиқади-да!

Айтайлик, тиббиёт ходимлари бирор касалга даво тополмаса, касалини аниқлай олмаса, дарров бирор жойдан профессор чақиради. Унга маслаҳат солади. Касалманд одам даво топишига ишонади. Ҳар ҳолда охирги нажот катта мутахассисда эканини ҳис қилади.

Биз кейинги пайтда дарсликларга ёпишдик. Баҳс-мунозара, танқидлар кучайиб кетди. Натижа нима бўлди? Ўша фикр билдирганларнинг неча фоизи дарслик яратишга бош қўшди? Узоққа бормайлик, тил ва адабиёт соҳасидаги профессорларимиз нечоғлик? Қайси адабиёт ўқитувчисига тиббиётдагига ўхшаб қайси профессор ёрдамга келди?

Чунки биз, фикр-мулоҳаза айтишдан нарига ўтмадик. Бу ҳам Наврўзга қарши бошланган салб юришни эслатади. Нуқул ўқитувчига юкни орттираверииб, томошаталаб бўлиш ҳам гуноҳ бўлса керак. Эртадан кечгача мактабга ҳаётини боғлаган одам қачон ўз устида мустақил ишлайди? Нима, унинг жони темирданми? Ё бу дунёга икки марта келадими? Эртадан кечгача мактабда бўлишини шароит мажбурлаб қўйган. Энг бош сабаб — тирикчилик. Уларнинг ҳолидан, шароитидан то бу кунга етгунча қайси маҳкама, қайси раҳбар хабар олди? Республикамизда ҳурлик шамоли эса бошлагач, ўқитувчиларга анча-мунча имтиёзлар яратилди. Бу хайрли ишнинг бошланиши. Яна бир мулоҳазани айтмасам бўлмас. Ўқитувчига имтиёз яратилса, унинг обрўси ошадими? Наҳотки, биз обрў билан эътиборнинг фарқига боролмасак? Уларга имтиёзлар яратила бошланиши билан у ер — бу ерларда **«Ўқитувчилардан нима камимиз бор, бизларга ўша шароитни яратинг»**, деган овозлар кўпайди. Ҳозир қаерга борманг, ўқитувчиларга яратилган имтиёзлар ҳақида гап боради. Ўзини турли йўллар билан мактабга уришга уричаётганлар ҳам оз эмас...

Буни қўяверинг, ҳали савод ҳақида сўз кетган эди. Бизнинг бу замонда фақат ўқитувчи саводсизми? Ўқитувчи ҳар куни минг тайёргарлик кўриб, бутун борлиғини кимга бағишлаб келади? Қайси савиядаги «одамча»лар билан умрини ўтказади? Ахир, дарё ҳам ҳар куни тошиб оқавермайди-ку!

Албатта, тилни мажбурий ўргатиб бўлмайди. Шундай деб ўзимизга тасалли берамизу, бошимизга тушган кунларимизни эсласак, алам қилмайдими. Чет элга кўчиб кетган қайси бир миллат вакили бўлмасин, ҳашпаш дегунча ўша ерлик халқ тилини ўрганиб олади. Чунки ҳаётини борган ери билан боғлайди. Иккинчидан, бу унинг ўша халқ тилига бўлган ҳурматидир. Биз фақат имконият яратишдан нарига ўтмаяпмиз. Ёнма-ён яшаётган дўстларимизнинг тилимизга нисбатан ошкора қилаётган беписандлиги ҳам фуқароларни асаблантираётгани сир эмас.

Ҳозирги кунда барчамиз ўзга сайёрадан келган одамларга ўхшаб, бир-биримизга ёвқараш муомала қилишга ўтдик. Етти ёт бегоналарга ўхшаб қолдик. Бунинг бош сабаби танимизда қон алмашаяпти. Қўрқув, ҳадик, тобелик, чақимчилик, гапкашликка ўрганиб қолган ҳужайраларимиз уйғона бошлади. Янги қон югураяпти баданимизга. Бу қон борлиғимизни тозалагач, юракларда мудроқ ётган меҳрлар уйғонади. У ҳаммамизни бирлашишга чақиради. Халқимизда қон тутади деган гап бор. Чиндан ҳам бу заминда бегуноҳ қонлар кўп тўкилди. Биз унинг сўнгги кўринишларини кўриб турибмиз. Бу бесаранжомликлар, асаббузарликлар сўнггиси бўлсин.

Қайдасиз, муаллимлар? Ўзбекнинг донишманд, камсуқумлари.

Болаларимизни, невараларимизни бирлик, ҳурлик офтоби сари бошланг! Бир-биримиздан қусур излаганимиз етар. Агар сиз чалғисангиз бепарво, бефарқ бўлсангиз унда келажагимизни ўз қўлимиз билан хароб қиламиз.

Сафар БАРНОЕВ,
Ғафур Ғулом мукофоти соҳиби.

СИФАТ—ИШ МЕЗОНИ

ЧИНОЗ пахта тозалаш заводида ишлаб чиқариш самарадорлиги қатори иш сифатини ошириш учун кураш муттасил давом этмоқда. Ишлаб чиқаришнинг ҳар бир жараёнида маҳсулотнинг сифати кўнгилдагидек бўлиши устидан қаттиқ назорат ўрнатилган. Ҳатто арзимагандек туюлган камчиликлар дарҳол аниқланиб, уларни бартараф этиш учун зудлик билан чоралар кўрилмоқда. Сифатли ишлаганлар ҳар томонлама рағбатлантирилиб, бу муҳим соҳада лоқайдликка йўл қўяётганларга нисбатан жарималар қўлланиляпти.

Аҳил ва иноқ жамоа ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, мавжуд техника воситаларидан оқилона фойдаланиш туфайли режаларни доим зиёдаси билан адо этмоқда. Пахта тозаловчилар ўтган йили анча самарали меҳнат қилдилар. Қўшимча ишлаб чиқарилган ва буюртмачиларга етказиб берилган маҳсулот ҳажми 6 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этди. Ҳаммаси бўлиб 8633 тонна сифатли тола тайёрланди. Бу режада белгиланганидан деярли 500 тонна кўпдир. Момиқ тайёрлашда ҳам анча илгарилаб кетилди ва режадагидан ташқари деярли 100 тонна шундай қимматли хом ашё тайёрланди. Энг муҳими, шартномалар юз фоиз қилиб адо этилди. Ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатининг шу даражада юксак бўлганлиги учун жами 2250 минг сўм фойда олинди.

Корхона жамоаси бу йил ҳам бир маромда ишламоқда. Ишлаб чиқариш суръатининг бирор кун ҳам сусайишга йўл қўйгани йўқ. Ҳар бир участкада фидокорона меҳнат давом этяпти. Шу туфайли ҳам биринчи чорак режаси муддатидан бир ҳафта илгари адо этилди. Қўшимча ишлаб чиқарилган маҳсулот ҳажми 1 миллион сўмликдан кўпроқни ташкил этди. Айни вақтда тола, чигит, момиқ тайёрлашда ҳам силжиш бўлди. Фойда олиш топшириғи ой сайин тўла ва ошириб адо этилмоқда.

— Жамоамиз эришаётган ютуқларнинг омилларидан бири ишчи ва хизматчиларнинг ўз меҳнати натижасидан моддий манфаатдорлигининг оширилиши бўлди,— дейди завод директори Рўзимурод Арслонов.— Ҳар бир кишининг иш ҳақи у бажараётган меҳнатнинг натижасига боғлиқ бўлиб қолди. Ким самарали ишласа, шунча кўп манфаат кўрмоқда. Қўшимча мукофотлар олаяпти. Шундай тартиб маҳсулот сифатининг яхши бўлишига олиб келди. Ўтган йили мижозларимиздан бирор марта ҳам норозилик хати келмаганлиги бундан далолат беради. Ваҳоланки, биз йил давомида Румииния, Югославия, Индонезия, Нидерландия ҳамда Хитой каби чет эл мамлакатларига кўплаб тола жўнатдик. Бундан ташқари собиқ қардош республикалар Украина, Қирғизистон, Озарбайжон, Россия буюртмачилари билан тузилган шартномалар ҳам тўла адо этилди.

Корхона раҳбари жамоа меҳнат ютуқларига салмоқли ҳисса қўшаётган қатор пахта тозаловчилар номини ҳурмат билан тилга олди. Б. Сиддиқов, Т. Бобоёров, А. Камоловлар раҳбарлик қилаётган бригадалар, А. Қозоқбоев, Х. Болтабоев, З. Умарова, Н. Халилов, В. Ғаффоров, Ш. Саидов, А. Мустафоев каби ишчилар меҳнати таҳсинга сазовор эканлигини таъкидлади.

Корхонада ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш масалаларига эътиборнинг кучайиб бораётганлиги ҳам таҳсинга сазовордир. Ҳозирги иқтисодий таназзул шароитларида бу мақсад йўлида барча имкониятлар ишга солинмоқда.

Масалан, ўтган йилда тўрт қаватли 48 хонадонли уй фойдаланишга топширилди. Пишиқ ғиштдан қурилган бу турар-жой биноси учун корхона олган фойдасидан юзларча минг сўм маблағ ажратди. Бу ерда ўнлаб пахта тозаловчилар оилалари уй тўйлари ўтказдилар. Сирдарё ёқасида дам олиш уйи ҳам ташкил этилди. Бу корхона ишчи-хизматчиларининг баҳор ва ёз таътилларида ҳордиқ чиқарадиган масканлари бўлиб қолди.

Ёрдамчи хўжалик ҳам кенгайиб бормоқда. Бу ерда қўй ва қорамоллар боқилаяпти. Вақти-вақти билан улар сўйилиб, гўшти ишчи-хизматчиларга арзон нархларда тарқатилмоқда. Моддий ёрдам кўрсатишнинг бошқа шаклларидан ҳам фойдаланиляпти. Чунончи, ўтган йил охирларида қиш учун картошка, сабзавот харид қилишга анча миқдорда пул ажратилиб, ишчилар ўртасида тақсимланди. Ҳар бир ходимга 300 сўмдан пул берилди. Айни вақтда арзон нархларда картошка ва сабзавотлар савдоси уюштирилди.

Шу кунларда корхона ишлаб чиқариш бўлинмаларида бўлган ҳар бир киши зўр ғайрат-шижоат билан қилинаётган яратувчилик меҳнатининг устидан чиқади. Чунки, пахта тозаловчилар қўлга киритилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш, янги пахта ҳосилини қабул қилишга пухта ҳозирлик кўриш учун астойдил интилмоқдалар.

Т. ЭРХЎЖАЕВ.

● Ибратли оилалар

БАХТИ БАРКАМОЛ

Фарҳод ака ишдан келса Ҳусниддин кетмонни елкасига қўйиб, далага кетяпти.

— Шошмай тур, мен ҳам бораман,— деди у ўғлига.

Ота-бола биргалашиб қош қорайгунча олма дарахтларнинг остини юмшатиб чиқишди. Оқшом уйга қайтишаётганда Ҳусниддин:

— Дада, сиздан бир нарсани сўрамоқчи эдим,— деб қолди.

— Бемалол сўрайвер, ўғлим,— деди Фарҳод ака.

— Кеча далада бир гуруҳ деҳқонлар тортишиб қолишди. Бири ердан фойдаланганлик учун ҳақ мевали дарахтларга қараб белгиланади деса, бошқаси ернинг миқдорига қараб дейди. Шу ҳақда аниқ кўрсатма борми?

— Ҳақ ҳар йили ер солиғи шаклида олиниши Ер тўғрисидаги Қонунда айтиб ўтилган. Унинг миқдори ер участкасининг сифати, жойлашиши ва сув билан таъминланиш даражасига қараб белгиланади.

— Тушунарли, дада.

Улар то уйга боргунча суҳбатлашиб кетишди. Ҳусниддин ҳозирги кунда Тошкент политехника олийгоҳининг иккинчи курсида таҳсил оляпти. Кўп нарсага қизиқувчан. Фарҳод ака ундан, умуман фарзандларидан бор билимини аямайди, билган нарсаларини тушунтириб беришга ҳаракат қилади. Бир томони шундан бўлса керак, ўғиллар ота изидан боришяпти. Зоҳид жамоа хўжалигида тафтиш комиссиясининг раиси, Шаҳобиддин район уй-жойларни техник инвентаризациялаш идораси (БТИ)да муҳандис. Фарҳод аканинг ўзи эса район ҳокимлиги ер тузиш бўлимининг бош мутахассиси вазифасида ишлаб келяпти.

— Кўпинча ўғилларим билан баҳслашиб турамиз,— дейди Фарҳод ака.— Бажараётган вазифамизда ўхшашлик борлиги туфайли ерларни ижарага бериш, шартномалар тузиш, фермер хўжаликлари ташкил этиш ва бошқа масалаларда фикр алмашамиз. Фарзандларим билан маслакдош эканлигимдан ғурурлансам арзийди.

Фарҳод ака Раҳимов уч ўғлини уйлантирган, уч келин билан бир ҳовлида яшамоқда. Тошкент райони, Навоий номли жамоа хўжалигидаги бу оилага кўпчилик ҳавас қилади. Чунки хонадондаги тотувлик, ҳамжиҳатлик, ўғил-қизларнинг ўзаро муносабатлари ён-атрофдагиларга ўрнак бўляпти. Бунда албатта уй соҳибаси Маърифатхон аянинг ҳам хизматлари катта. Бу оила 1-бригададаги 1 гектар боғни парвариш қилаяпти.

— «Средазгипроводхлопок» илмгоҳида ер тузиш муҳандиси бўлиб ишлаганман. Сурхондарё вилоятидаги «Шеробод» канали қурилишида иштирок этдим. Кўп ерларни яёв кезиб, харитага тушириб, режалаштириш ишларини олиб борганман,— дея эслайди Ф. Раҳимов.

Фарҳод аканинг ҳаётида шунга ўхшаш эсласа арзигулик воқеалар жуда кўп. У элга хизмат қилаётгани, шу билан бирга ақлли фарзандлар даврасида бахти баркамол яшаётганидан мамнун.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Шоли

ЎЗ ВАҚТИДА

Тошкент вилоятнинг Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Бекобод, Ўрта Чирчиқ районларида шоли экиш бошланди.

Ўтган йили вилоятда 10 минг гектар ерда деҳқончилик қилиниб, 50 минг тоннадан ортиқ шоли олинди. Гектаридан 47 центнерга етказиб хирмон кўтарилди. Республикамизда ғалла, айниқса гуручга эҳтиёж ортиб бораётганлигини ҳисобга олиб, бу йил шоли майдонлари 2 минг гектар кенгайтирилди.

Экиш мавсуми ўтган йилгидан бир ҳафта кеч бошланди. Чунки тупроқ ва сув ҳарорати нормадагидан анча паст бўлди. Ғаллакорлар экиш учун шолининг серҳосил «УЗРОС—7—13» ҳамда «Авангард» навларини танлашди. Тажрибадан маълумки, бундай уруғ экилган майдонларда ҳар гектар ердан 47—48 центнердан ҳосил кўтариш мумкин бўлади.

— Ер майдонларимиз уруғни самолётларда сепиш учун ноқулайдир,— дейди вилоят деҳқончилик-саноат уюшмаси ғалла ва уруғчилик бўлимининг бошлиғи З. З. Садриддинов.— Шунинг учун бутун куч уруғни қўлда сочишга сафарбар этилган.

Шолизорларни экишга тайёрлашда асосан комплекс механизациялашган бригадалар ишлади. Ер ҳайдаш, марза олишни сифатли бажарган деҳқон мўл ҳосил олади. Бор йўғи ўн кишидан иборат бригадалар 90—100 гектар ерга шоли экади. Деярли барча ишлар механизация зиммасига юклатилганлиги учун иш осон кўчяпти. Ғаллани йиғиб олишга ҳам катта тайёргарлик кўрмоқдамиз. Мавжуд 220 комбайндан 150 таси таъмирлаб қўйилди.

Дарҳақиқат вилоят ғаллакорлари мавсумга пухта тайёргарлик кўрдилар. Айниқса Қуйи Чирчиқ райони шу кунгача 500 гектар майдонга уруғ сепиб, вилоят хўжаликлари орасида ибрат кўрсатмоқда. 3 минг гектардан ортиқ ери бўлган «Шоликор», 2 минг гектар шоли экадиган Калинин номли ихтисослашган давлат хўжаликлари мавсумнинг муваффақиятли якунланишига кафолат бермоқдалар. Ўтган йили бу икки хўжалик шолидан мўл ҳосил кўтариш билан бирга сара уруғ ҳам етказиб берди.

П. НИШОНОВ,
ЎзА мухбири.

● Пиллакорлар ҳузурида

ДАМ ҒАНИМАТ

АЙНИ кунларда пиллакорлар ҳаётида масъулиятли дамлар ўтиб бораяпти. Қишлоқни кезиб, қайси бир хонадонда бўлманг, онахонлар бошлиқ пиллачилар қуртларни меҳр билан парваришлаётганликлари, хоналар ҳароратини мўътадил сақлаш учун кечаю-кундуз тиним билмай меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўласиз.

Қибрай ноҳиясидаги «Турон» жамоа хўжалигида олиб борилаётган ишлардан, айниқса, мамнун бўлдик. Бу йил хўжаликда 160 қути қурт уруғи боқилмоқда. Давлатга 9 тонна хом ашё етказиб беришга аҳд қилишган. Шу мақсадда озуқа базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилди. Мавжуд 83 гектар майдондаги тут дарахтларининг таглари юмшатилиб, вақтида ишлов берилди. Натижада барг ҳосили мўл бўлаяпти.

Қуртлар ҳаммаси бўлиб 180 та хонадонга жойлаштирилган. Хўжалик маъмурияти пиллакорлар учун барча шарт-шароитларни яратиб бериш чораларини кўрди. Хонадонлар зарур асбоб-ускуна, жумладан сўкчак, ҳарорат ўлчагичлар, шунингдек, ўтин—кўмир билан тўлиқ таъминланди.

Бу ерда тажрибали пиллакорлар кўп. Зарофат Абдуқодирова, Мактуба Каримова, Мастура Бўриева, Гулнора Саъдуллаева, Машкура Абдуллаева, Насиба Носировалар бу йил ҳам пилладан юқори ҳосил етиштиришга, ҳар қути уруғдан кам деганда 80—85 килограммдан кумуш тола олишга бел боғлаганлар.

— Бу йил баҳор серёғин келиб, тут дарахтлари яхши ривожланиб, бўлали барг чиқариб, пиллакорлар учун қулай имконият вужудга келди. Бироқ об-ҳаво ҳарорати паст бўляпти. Бу—ҳар бир пиллакордан хушёрлик билан меҳнат қилишни талаб этади,— дейди хўжаликнинг пиллачилик агрономи Фотима Усмонова,— пиллакорларимиз бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда ишламоқдалар. Улар дастлабки кунданоқ асосий диққат эътиборни сифатли маҳсулот етиштиришга қаратмоқдалар.

Агрономнинг гапига ишонса бўлади. Хонадон соҳиблари, уста пиллакорлар ҳар дамни ғанимат билиб, қуртларни агротехника қоидаларига қатъий риоя қилган ҳолда парваришлаб, катта хирмонга мустаҳкам замин яратмоқдалар.

Э. ТЎЛАГАНОВ,
У. УМАРОВ.

ХОМ АШЁ ҚИММАТЛАШГАЧ...

СОБИҚ Иттифоқнинг мустақил давлатларга парчаланиб кетиши ўз навбатида иқтисодий аҳволнинг кескин даражада мушкуллашишига олиб келди. Ўнлаб йиллар давомида таркиб топган республикалараро иқтисодий ҳамкорлик ришталари узилиб қолди. Бу ўз ишлаб чиқаришининг хусусиятлари жиҳатидан собиқ СССРдаги бошқа турдош корхоналар билан яқин ҳамкорликда ишлаган меҳнат жамоаларини қийин аҳволга солиб қўйди. Шундайлар орасида бизнинг «Сантехлит» заводимиз ҳам бор.

Бизга хом ашё ва маҳсулотлар етказиб берувчи корхоналар орасида Оренбург вилоятидаги Орск-Халиловск металлургия комбинати, Новокузнецкдаги Ғарбий Сибирь металлургия комбинати, Украинанинг сирлаш ашёлари комбинати, Новомосковскнинг ўтга чидамли материаллар комбинати, Магнитогорск металлургия комбинати ҳам бор эди. Эндиликда бу комбинатлар биз буюртма қилган хом ашё ва маҳсулотларни деярли бермай қўйдилар. Улар кўпинча бартер усулини талаб қилишади. Яъни олаётган маҳсулотимизга бизда тайёрланган санитария-техника анжомларини юборишимизни талаб қилишмоқда. Кўп ҳолларда бундай қила олмаймиз. Бунинг учун имкониятимиз йўқ. Республикамизда уй-жой қурилиши кенг кўламда олиб борилмоқда. Уларни санитария-техника анжомлари билан таъминлаш бизнинг зиммамизга юклатилган. Агар ишлаб чиқараётган маҳсулотларимизни бошқа томонларга кўплаб жўнатадиган бўлсак, жумҳуриятимиз шаҳар ва қишлоқларида қад кўтарадиган уй-жойларни вақтида фойдаланишга топшириб бўлмайди.

Биз санитария-техника анжомлари ишлаб чиқаришни муттасил кўпайтириб боришимиз зарур. Бунинг учун кўпдан-кўп хом ашё керак. Шу сабабли уларни келтириш йўлларини муттасил изламоқдамиз. Келтирилаётган хом ашёга завод маблағидан нақд пул тўлаяпмиз. Лекин бу ҳам маҳсулот етказиб берувчиларни кўпда қаноатлантирмаяпти. Уларнинг талабини ҳисобга олиб, маҳсулот алмашиш юзасидан ўзаро шартномалар тузишга мажбур бўлаяпмиз.

Нарх-наво эркин қўйиб юборилган ҳозирги вақтда биз олаётган хом ашёнинг баҳоси ҳам кескин даражада ошиб кетди. Асосий хом ашё чўян ҳисобланади. Ванналар ишлаб чиқариш учун у жуда зарур. Илгари эса бундай хом ашёнинг ҳар бир тоннасига 148 сўмдан 196 сўмгача тўлардик. Бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқарувчилар ўз маҳсулотларининг нархини ўзлари белгилайдиган бўлиб қолдилар. Шунинг учун улар ҳар бир тонна чўян нархини 5400 сўмдан 7550 сўмгача кўтаришди. Ҳатто чўян парчалари ҳам ниҳоятда қимматлашди. Агар бир вақтлар унинг ҳар тоннаси учун 84 сўм тўлаган бўлсак, ҳозир унга нисбатан эллик баравар кўп ҳақ тўлаяпмиз.

Сирлаш хом ашёлари ҳақида ҳам шуни айтиш мумкин. Илгари энг қиммати 157 сўмга борар эди. Ҳозир унинг ҳар бир тоннаси 3200 сўмгача етмоқда. Шунингдек, ферросилицийнинг харид нархи ҳам ўн баравар атрофида ортди. Ёғочнинг ҳар бир куб метри учун 60—100 сўм ўрнига 4200 сўмгача ҳақ тўлашга мажбур бўлмоқдамиз.

Бу четдан олинаётган хом ашёлар. Лекин бевосита жумҳуриятимизда ишлаб чиқарилиб, бизга етказиб берилаётган хом ашё ва материалларнинг нархи ҳам жуда ошиб кетди. Жумладан, газ, буғ, электр энергияси тўловлари бир неча баравар қимматлашди. Бундай материаллар учун илгариги вақтдагига нисбатан 5—7 баравар кўп ҳақ тўланмоқда.

Лекин нарх-наво пойгаси ҳали давом этадиганга ўхшайди. Шундай бўлгач биз ишлаб чиқараётган маҳсулотнинг нархи ҳам ортиб бораверади. Ҳозир ҳам улар арзон эмас. Олдинги вақтдагиларига нисбатан бир неча баравар қимматлашиб кетди. Бунинг учун қурилиш ташкилотлари биздан хафа ҳам бўлишмоқда. Лекин иложимиз қанча. Биз ҳам нарх-навони оширишга мажбур бўлаяпмиз. Бунинг асосий сабабларини юқорида кўрсатдим, деб ўйлайман. Лекин бу жамоамиз қўл қовуштириб ўтиради, деган гап эмас. Биз маҳсулот таннархини ва айни вақтда унинг сотиш баҳосини арзонлаштириш имконини берадиган омилларни муттасил излайверамиз. Айрим хом ашёларни маҳаллий хом ашёга алмаштириш устида иш олиб бориляпти. Лекин заводимизнинг тўла қувват билан ишлаши ва республика уй-жой қурилиши учун санитария-техника анжомларини етарли тайёрлаши учун зарур хом ашёларни қидириб топиш лозим.

Ҳ. ҚАМБАРОВ,
Оҳангарондаги «Сантехлит» заводининг бош металлурги.

ФАХРИЙЛАР ЭЪЗОЗДА

ЎРТА ЧИРЧИҚ НОҲИЯСИДАГИ КИМ ПЕН ХВА НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИДА ВИЛОЯТ УЛУҒ ВАТАН УРУШИ ФАХРИЙЛАРИНИ ШАРАФЛАШГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ БЎЛИБ ЎТДИ.

Юксак дид билан қурилган ва нафис жило берилган бу кўркам бино — Ким Пен Хва номли жамоа хўжалигининг «Бахт уйи» яқинида фойдаланишга топширилган бўлсада, қисқа муддат ичида кўпгина сермазмун тадбирлар гувоҳи сифатида ўртачирчиқликларнинг севимли масканига айланиб қолди. Куни кеча бу серфайз даргоҳда вилоятимизнинг табаррук кишилари — Улуғ Ватан уруши фахрийларини шарафлашга бағишланган тантана бўлиб ўтди.

Байрамона безатилган ўзига хос кичик саройга томон оловли жанглардан бағримизга омон қайтган оталар кела бошладилар. Уларнинг кўксиларида орден ва медаллари, бу мукофотлар тимсолини билдирувчи нишон-тасмалари ярқираб турибди. Чеҳраларида табассум, одимлари тетик. Уларнинг нигоҳларига разм соламиз. Отахонлар: «Биз кўрган уқубатлар олдида бугунги қийинчиликлар ҳеч нарса эмас, ўғил-қизларим» деяётгандек дадил боқадилар. Бир-бирларини байрам билан муборакбод этадилар. Шодиёнани қутлаб янграётган карнай-сурнай, мусиқа садолари узоқ-узоқларга таралади.

«Бахт уйи»га кираверишда вилоят фахрийлар Кенгаши раиси Акром Пўлатович Алимовни учратдик. У Ўртачирчиқ ноҳия ҳокимлиги вакиллари билан биргаликда шу кунги ташкилий ишларга бош-қош экан.

Ташкилотчиларнинг таклифлари билан белгиланган фурсатда уруш фахрийлари, уларни табриклагани келган жамоатчилик вакиллари, меҳнаткашлар байрам дастурхони атрофидан жой олдилар.

— Азизлар,— дея сўз бошлади вилоят ҳокими Сайфулла Давирович Сайдалиев,— Сиз билан биз бугунги кунда инсоният ҳаётида унутилмас из қолдирган Буюк ғалабанинг 47 йиллигини нишонлашга тўпландик. Бу айём муносабати билан шиддатли жанглардан омон қайтган сиздек матонатли ҳамюртларимизни чин дилдан табриклайман. Айни пайтда бу зафарга элимиз осонликча эришмаганлигини эътироф этмоқчиман. Уруш даҳшатли асорат қолдирмаган биронта оила бўлмаса керак. Не-не мард ўғлонлар, оталар Ватан учун бўлган беаёв жангларда жасурлик кўрсатиб мангуга кўз юмдилар. Уларнинг руҳлари ҳамиша шод бўлсин, дейман. Уруш фронт ортидагиларни ҳам катта синовдан ўтказди. Халқимиз очликка ҳам, юпунликка ҳам чидади. Ана шу пайтларда сабр-бардошли, саботли халқимизга ҳамма тан берди. Мен юртдошларимизнинг иродаси ҳақида бежиз гапираётганим йўқ. Бу бардош урушдан сўнгги тинчлик йилларида ҳам янада ҳам яққолроқ намоён бўлмоқда...

Ҳоким ўз сўзини ногоҳ тушган дайди совуқ вилоятимизнинг Паркент, Бўстонлиқ районларидаги бир қатор хўжаликларда экинзорлар, мевазорларга зиён етказганлигини айтиб, бу жойларда одамлар руҳан тушмаганликлари, бир-бирларига далда бериб, қийин аҳволдан чиқиш йўлида бир ёқадан бош чиқараётганликларини таъкидлади.

— Сиз ана шундай меҳр-оқибатли, меҳнаткаш авлодни вояга етказган оталарсиз,— дея сўзида давом этди у.— Эл бахтига ҳамиша соғ-омон бўлинг. Сизларга узоқ умр тилайман. Яхши кунларимизга бош-қош бўлиб юраверинглар.

Ҳоким йиғилганларга вилоятни иқтисодий танглик-дан чиқариш борасида турк иялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда амалга оширилаётган режалар тўғрисида ҳам қисқача гапириб ўтди.

Тантана иштирокчилари республика фахрийлар Кенгаши раиси Расул Ғуломов қутловини ҳам эътибор билан тингладилар. У истиқлол муносабати билан жумҳурият, хусусан Тошкент вилояти меҳнаткашлари зиммасида катта вазифалар турганини қайд этиб, бу ишда бой ҳаётий тажриба тўплаган фахрийлар ўз улушларини қўшажагини билдирди.

— Қадрли отахонлар,— деди ўз табрик сўзида шоира Нилуфар,— ҳозирги иқтисодий қийин шароитда бошимизда Сиздек таянчларимиз борлигидан беҳад севиниб кетаман. Сиз оилаларимиз файзи, маслаҳатгўйимиз, йўриқдошимизсизлар. Сизнинг доно фикрларингиз ёруғ кунларга бошлашига ишончим комил. Мен бир шоира сифатида ёвни енгиб келиб, фронт орқасида баҳодирларча меҳнат қилиб, шон-шуҳрат таратган Сиздек отахонлардан фахрланаман, Сизларни улуғ байрамингиз билан чин дилдан қутлайман.

Шоира тантанада ўқиб берган «Ўзбек эркаклари» шеърини иштирокчилар олқишлар билан кутиб олдилар.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини Чирчиқ шаҳрида истиқомат қилувчи фахрий Петр Николаевич Золотарев, Янгийўл районидан Жамол Тўйчиев ва бошқалар ҳам табрикладилар.

Ким Пен Хва номидаги жамоа хўжалиги раиси Турғун Мадиёров сўзи отахонлар дилига меҳр бағишлади.

— Сиздек азиз инсонларнинг хўжалигимизга ташриф буюрганидан бахтиёрман,— деди у.— Дуоларингиз, тилакларингиз ҳамиша меҳнатимизга ривож, хирмонимизга барака киритиб келмоқда. Байрамингиз билан чин дилдан табриклар эканман, яна неча-неча айёмларда шу ерда қайта-қайта юз кўришаверайлик, деган ниятдаман.

Шундан сўнг фахрийларга совғалар топширилди. Кўп йиллар давомида Қуйи Чирчиқ районидаги Свердлов номли жамоа хўжалигига раислик қилиб келган, ҳозир кексалик гаштини сураётган нуроний отахон Иброҳимжон Юнусов кўрсатилган эътибор ва ҳурмат учун вилоят, шунингдек Ўрта Чирчиқ район ҳокимлигига чин дилдан миннатдорчилик изҳор этди.

Фахрийлар даврасида Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармониясининг «Шодлик» ашула ва рақс дастаси санъаткорлари, таниқли хонандалар ҳамда вилоят бадиий дасталари ҳаваскорлари хизматда бўлдилар.

Учрашувни сўз усталари Ўткир Сидиқов ҳамда Мирсолих Соатовлар олиб боришди.

С. ҲАСАНОВ.

Суратларда тантанадан лавҳалар.
Суратга олувчи Д. АҲМАД.

● *Ёлғон гапир-у, аммо ҳаддингдан ошма*

«Труд»нинг миси чиққан хабари

Етарли асосга эга бўлмай, шов-шув кўтариш Россиядаги айрим ахборот воситаларининг одатдаги иш услуби бўлиб қолди. Ана шундай хабарлардан бири «Труд» газетасининг шу йил 30 апрель сонида «Всем кладам клад» («Буни хазина деса бўлади») сарлавҳаси остида эълон қилинди. Хабарда айтилишича, Тошкент вилоятининг «Янгийўл» давлат хўжалиги даласидан ҳар бири 100 килограммли 109 та энг олий сифатли қуйма олтин топилган эмиш. Мендан кетгунча, эгасига етгунча қабилида берилган бу хабар биздагина эмас, балки республикадан ташқарида ҳам турли мишмишларга сабаб бўлди.

Ажабо, шунча соф олтинни далага ташлаб кетган ким экан? Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбири Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси иқтисодиёт соҳасидаги жиноятчиликка қарши кураш бўлимининг бошлиги, милиция майори М. Мирвакиловдан шу ҳақда гапириб беришни сўради.

— Воқеа 22 апрель куни соат 16 да содир бўлган,— деди у. — «Янгийўл» давлат хўжалиги идорасининг қоровули қандайдир шубҳали кишилар дала шийпони яқинидаги минерал ўғит сақланадиган жойга машинадан аллақандай юкларни тушираётганлигини милицияга хабар қилган. Участка вакили воқеа содир бўлган жойга етиб келган. Бироз вақт ўтгач, юкка даҳлдор икки кишини учратган. Маълум бўлишича, уларнинг бири Тошкент шаҳар С. Раҳимов район ижроия комитетида рўйхатдан ўтган «Ризқ-насиба» кичик корхонаси директорининг тижорат ишлари бўйича муовини Александр Тен, иккинчиси «Дўстлик» тижорат фирмасининг ходими Олег Белоусов экан. Теннинг гувоҳлик беришича, юк шартнома асосида Литва республикасининг Вильнюс шаҳридаги «Алкана» савдо уйига олиб кетилаётган экан.

— Шунча оғир юк ана шу овлоқ жойга нима мақсадда туширилган, юк машинасини ким ҳайдаб келган?

— Афсуски, ҳайдовчи юкни туширгач, навбатдаги юмуш билан республика ташқарисига чиқиб кетган. Транспорт ҳужжатларида қайд этилишича, у «Минмонтажспецстрой» автохўжалигига қарашли 47-96 ТНА машинасининг ижарачи ҳайдовчиси В. И. Плотнер экан. Ҳозирча биз шартли равишда олтин деб атаётган металлнинг нима учун далага тушириб кетилганига келсак, О. Белоусов юкни А. Тенга топширолмаган ёки юкни четга олиб чиқиб кетишнинг имконини топмаган кўринади. Металл қаердан ортилганлиги эса В. И. Плотнер келгач аниқланади.

А. Тенга келсак, у металл «Узсиб» номли тижорат фирмасидан олинганлигини айтмоқда. Транспорт ҳужжатларидаги думалоқ муҳрда ҳам «Узсиб» ёзуви бор. Бироқ Тошкент шаҳар ҳудудида шундай корхона борлигини топиб бўлмади. Муҳрнинг қўлбола эканлигига ҳам етарли асос йўқ.

— Далага ҳақиқатан ҳам олтин ташлаб кетилган эканми?

— Газетхонни ҳанг-манг қилиб қўйган бу металл мис бўлиб чиқди. Олмалиқ кон-металлургия комбинати мутахассислари металлдаги белгиларга қараб, у Балхаш кон-металлургия комбинатида қуйилганлигини аниқлаб беришди. Ҳар бир қуймасининг узунлиги 1,30 метр, бўйи ва эни 9 сантиметрли 11 тоннага яқин бу ноёб металлнинг баҳоси 3 миллион сўмдан ортиқ.

— Хўш, олтин деб овоза қилиниб, аслида мис бўлиб чиққан буюмнинг эгаси ким, бу ишда жиноят аломатлари борми?

— Жиноят аломатлари кўриниб турибди. Чунки рангли металларни республикадан ташқарига олиб чиқиб кетиш учун Вазирлар Маҳкамасининг рухсати керак. Ҳозирча калаванинг бир учи қўлимизда, иккинчи учи қаерга бориб тақалиши сир бўлиб турибди. Уни топганимизда миснинг ҳақиқий эгаси маълум бўлади.

Шундай қилиб, «Янгийўлда олтин топилибди, у фалон тонна эмиш, уни экскаваторчилар топиб олишибди» деган узунқулоқ гапларга ҳам, «Труд»нинг миси чиққан хабарига ҳам барҳам бериладиган бўлди.

П. НИШОНОВ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● **РОССИЯ** ташқи ишлар вазири Андрей Козирев Форс кўрфази минтақасида жойлашган қатор мамлакатларга қилган сафарини ниҳоясига етказди. У Саудия Арабистони, Қувайт, Катар, Баҳрайн, Бирлашган Араб Амирликлари, Уммон сингари давлатларга ташриф буюриб, уердаги олий мартабали давлат арбоблари билан иқтисодий, ижтимоий ва ҳарбий соҳаларга тааллуқли масалалар бўйича музокаралар олиб борди. Сафар туга ганидан сўнг А. Козирев уерда бўлиб ўтган мулоқотлар ғоят самарали бўлганлигини таъкидлади.

● **БИРЛАШГАН** Миллатлар Ташкилоти мутахассислари Ироқ ўз ташаббуси билан 25 та кимёвий қурол қурилмаларини йўқ қилганлигини эътироф этдилар.

● **ХИТОЙ** Халқ Жумҳурияти Покистонга ракеталар сотишни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бундан мақсад ядровий каллаклари бўлган ракеталар жиҳозлари ва технологиясини хорижга чиқариш устидан назорат ўрнатиш шартномасига қўшилишдир. Бундай шартномани 1987 йилда АҚШ, Италия, Канада, Франция, ГФЖ ҳамда Япония имзолаган эди. Кейинроқ бу мажмуага бошқа давлатлар ҳам қўшилган эдилар. Бу шартноманинг асосий мақсади ядровий қурол яратиш устида ишлаётган давлатларга унга лозим бўлган воситаларни етказиб беришга монелик этишдир.

● **ЎН ТЎҚҚИЗ** йиллик танаффусдан сўнг Нигерия ва Исроил ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дипломатик алоқаларни қайта ўрнатиш тўғрисидаги шартномага имзо чекдилар. Нигерия президенти генерал Иброҳим Бабангида билан учрашув пайтида Исроил ташқи ишлар вазири Давид Леви Африка Бирлиги Ташкилоти устидан шикоят қилиб, у сионизм билан ирқчиликни қориштириб юбораётир, деб айтди.

● **СОЛИ БЕРИШ** сўнгги қирқ йил ичида Албаниянинг коммунист бўлмаган биринчи президентидир. У қатор хорижий мамлакатларга сафар қилиш тараддудини кўрмоқда. Унинг таъкидлашига қараганда, сафар пайтида Оврупо ҳамжамияти Комиссияси президенти Жак Делор билан учрашади, Страссбург шаҳрида Оврупо Кенгаши аъзолари олдида нутқ сўзлайди, шунингдек, рим-католик черкови раҳбари папа Иоанн Павел II билан суҳбатда бўлади.

● **ЖАЗОИР** ҳарбий суди Ислом мутаассиблари гуруҳига мансуб 13 нафар кишини ўлим жазосига ҳукм қилди. Улар билан бирга ишлари кўрилган саккиз киши устидан ҳукм кейинроқ чиқарилади. Маҳкумларнинг ҳаммаси Гаммар шаҳридаги чегара постларидан бирига ҳужум қилиб, уч нафар чегарачини ўлдиришда айбландилар.

● **СЬЕРРА-ЛЕОНЕДА** давлат тўнтариши бўлганидан сўнг мамлакат бўйлаб тўс-тўполон ва тартибсизликлар авж олди. Собиқ президент Жозеф Момонинг қаерда эканлиги ҳанузгача номаълум бўлиб турипти. Шу орада қатор давлатлар ўз фуқароларини Сьерра-Леонедан олиб чиқиб кетиш тадбирларини кўра бошладилар. Куни кеча Франция тайёралари 150 нафар ўз фуқароларини олиб чиқиб кетди. АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари тайёралари ҳам юздан ошиқ америкаликларни ўз ватанларига элтиб қўйдилар. Гвинеянинг мингга яқин фуқаролари эса шу кунларда чангалзорлар оралаб, қўриқланмаган чегаралар орқали бу мамлакатдан чиқиб кетиш учун саъи-ҳаракат кўрсатмоқдалар.

● **АФҒОНИСТОН** пойтахти Кобулда ўрнатилган дастлабки кунлардаги тинчликка «кўз тегди». Кечалари тўплардан отилган ўқлар овози яна эшитила бошланди. Қайси гуруҳ ким билан жанг қилаётганлигини ҳеч ким айтиб бера олмайди.

Шу орада мужоҳидлар Кенгашининг энг нуфузли арбобларидан бири, «Афғонистон ислом жамияти» раҳбари Бурҳониддин Раббоний Кобулга келди. У ўз юришини Сиғбатулло Мажидиддин каби Пешавар шаҳридан бошлади. Лекин, пойтахтга яқинлашганда Б. Раббонийни кузатиб келаётган юк машиналари ва бронетранспортерлар дафъатан Г. Ҳикматёр жангарилари томонидан ўққа тутилди. Лекин, Аҳмад Шоҳ Масъуд тайёралари ва танкларини ишга солиб, Б. Раббонийга йўл очиб берди. Бурҳониддин Раббоний Кобулда катта тантаналар билан кутиб олинди.

● **КУНИ** кеча Лондондаги шифохоналарнинг бирига Ироқ армиясининг собиқ зобитларидан икки киши оғир аҳволда келтирилдилар. Уларнинг гапларига қараганда, Бағдод қамоқхонасидан чиқишда уларга заҳар берилган. Тиббий текширишлар натижасида чиндан ҳам уларнинг қонида «таллиум» деб аталувчи заҳар моддалари борлиги аниқланди. Шифокорлар улар ҳаётини сақлаб қолиш амри-маҳол деб ҳисобламоқдалар.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

Ўзбекистон республикаси Халқ таълими вазирлиги
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ПЕДАГОГИКА БИЛИМ ЮРТИ
1992/93 ўқув йили учун

«Мактабгача тарбия муассасаларининг тарбиячиси» мутахассислиги бўйича сиртқи бўлимга

ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Сиртқи бўлимга ўрта маълумотга эга бўлган, мактабгача тарбия муассасаларида ишлаётган, камида бир йиллик иш стажига эга бўлган Ўзбекистон Республикаси ҳудудида яшовчи шахслар ўзбек ва рус гуруҳларига қабул қилинадилар.

Аризалар 5 МАЙДАН 6 ИЮНГАЧА қабул қилинади.
Кириш имтиҳонлари қуйидаги фанлар бўйича ўтказилади:
МУТАХАССИСЛИК (оғзаки);
ОНА ТИЛИ (ёзма, диктант).
Имтиҳонлар 9 ИЮНДАН 20 ИЮНГАЧА ўтказилади.
Сиртқи бўлимга кирувчилар билим юрти қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: Билим юрти директори номига ариза, ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), ташкилот тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, тиббий маълумотнома (086/У шакли), 6 дона сурат (3×4 см. ҳажмда).
Паспорт шахсан кўрсатилади.

БИЛИМ ЮРТИ МАНЗИЛГОҲИ: 700187, Тошкент ш., Куйбишев райони, Темур Малик кўчаси, 112-уй. (63, 49, 89, 73-автобусларнинг «1-Қорасув» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ
12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1992—1993 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ФЕРМЕР-ЧОРВАДОР (чорва молларига ветеринар ишлов бериш оператори, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва чорва фермаси механизатори мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 1,5-3 йил.**

ФЕРМЕР-АСАЛАРИЧИ (асаларичи, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва дурадгор мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 1,5-3 йил.**

ФЕРМЕР-УСИМЛИКШУНОС (мева-сабзавотчилик устаси, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 1,5—3 йил.**

ҲУЖЖАТЛАР 8 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар 10 августдан бошлаб ЎЗБЕК ТИЛИДАН (диктант) **ва БИОЛОГИЯДАН** (оғзаки) **имтиҳон топширадилар.**

Билим юртига 9, 11 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади. 3 йиллик ўқишни тугатганларга ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат билан мутахассислиги тўғрисида диплом берилади. 1,5 йиллик фермер гуруҳларига Армия сафидан қайтган йигитлар қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳлари ўқувчиларига босқичма-босқич текширув натижаларига кўра ҳар курсдан сўнг мутахассислик бериб борилади. 3 йиллик гуруҳ ўқувчилари 2 курсдан сўнг ўрта маълумот ҳақида ҳужжат оладилар.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳоларга битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳларининг ишлаб чиқариш амалиёти жумҳуриятимизнинг фермер хўжаликларида ўтказилади. Ўқиш муддати иш стажига киради.

12-ҳунар-техника билим юрти замонавий бинога жойлашган, бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт секциялари мунтазам ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади:

Туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт (асли); маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли); турар жойидан маълумотнома; отаси ёки онасининг иш жойидан маълумотнома; 6 дона сурат (3×4 см); 086/У шаклидаги тиббий маълумотнома.

Машғулотлар 1 СЕНТЯБРДАН бошланади ва фақат ўзбек тилида олиб борилади.

Ҳужжатлар ҳар куни (дам олиш кунларидан ташқари) соат 8.00 дан 16.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент вилояти, Қибрай ноҳияси, Геофизика қўрғони (М. Горький метроси — Тузель автобусининг «Геофизика» бекати ёки 21, 49, 63, 73, 112-шаҳар автобусларининг охирги «1-Қора-сув даҳаси» бекати).

Маълумотлар учун телефон: 64-31-34.

АНГРЕН КАРТОН ИДИШЛАР КОМБИНАТИ

барча корхоналар ва ташкилотлардан нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан чекланмаган миқдорда

МАКУЛАТУРАЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛАДИ

БИР ТОННА МАКУЛАТУРАНИНГ БАҲОСИ,
нақд пулга — 1500 сўм,
пул ўтказиш йўли билан — 3200 сўм.
Маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилинг: 702500, Тошкент вилояти, Ангрен шаҳри, Гулбоғ қўрғони. Ангрен картон идишлар комбинати.
БОҒЛАНИШ ТЕЛЕФОНЛАРИ:
(266) 3-49-75 (кечаю-кундуз);
3-78-28 (соат 8 дан 17.00 гача, шанба ва якшанбадан ташқари).

ДИҚҚАТ!

Тошкент ноҳия матлубот жамиятлари уюшмаси шу уюшмага қарашли «Гулноз» савдо марказн ва Собир Раҳимов матлубот жамиятлари тугатилганлигини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ПОЙТАХТ ҲОКИМИ шаҳар Атамалар комиссиясининг таклифини кўриб чиқиб, айрим кўчалар, метро бекатлари, мактаблар номини ўзгартириш ҳақида қарор қабул қилди. Мазкур қарорга асосан:

«ГОРЬКИЙ» номидаги маданият ва истироҳат боғи «МЕҲРЖОН» деб;

Абу Райҳон Беруний номли Тошкент Давлат Техника Университети олий ўқув юртлари шаҳарчаси — «УНИВЕРСИТЕТ ШАҲАРЧАСИ» деб;

Шу ҳудудга туташ «Мирошкина кўчаси» эса «УНИВЕРСИТЕТ КЎЧАСИ» деб номланди.

Тошкент шаҳар Соғлиқни Сақлаш Бош Бошқармасининг профессори Эргаш Отахонов хотирасини абадийлаштириш ҳақидаги илтимоси ҳам ижобий ҳал этилди.

адиби ЧО МЕН ХИ номи билан юритилади.

Сирғали ноҳиясида «Г-64 м кўчаси» эндиликда Мирзо ТУРСУНЗОДА кўчаси деб аталади.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчилар Шоаҳмад ШОМУҲАМЕДОВ ва Карим РАСУЛОВ хотиралари ҳам абадийлаштирилди. Ш. Шомуҳамедов номи 261-мактабга, К. Расулов номи эса 298-мактабга берилди.

Маълумки, кейинги вақтда Тошкент метросининг айрим бекатлари номи, ёзилиши ҳамюртларимиз эътирозига сабаб бўлмоқда. Дарҳақиқат, «Давлат тили тўғрисида»ги Қонуннинг 24-моддасига биноан жой номлари (метро бекатлари ҳам) миллий шаклда берилиб, ягона давлат тилида қайд этилиши лозим. Пойтахт ҳокимининг

Тошкент шаҳар Атамалар комиссиясида

ЯНГИ НОМЛАР

Эндиликда Тошкент шаҳар физиотерапия касалхонаси Эргаш ОТАХОНОВ номи билан юритиладиган бўлди.

Шунингдек Фрунзе ноҳиясидаги Аҳмад Донской кўчасининг бир қисмига Ўзбекистон Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор Акбар АСҚАРОВ номи берилди.

Чилонзор ноҳияси «3-Чарх Камолон» маҳалла аҳли сўрови билан Погодин кўчаси Ўзбекистон Халқ артисти Имомжон ИКРОМОВ номини олди.

Октябрь ноҳиясида Усмон Юсупов номи билан юритилувчи кўча мавжудлиги боис Бектемир ноҳиясидаги Усмон Юсупов кўчаси (3 та тор кўчаси билан) қозоқ адиби хотирасига «Мухтор АУЭЗОВ кўчаси» деб ўзгартирилди.

Бектемир ноҳиясидаги яна иккита кўча муносиб номланди. «Лихачев кўчаси» шоҳ ва шоир Ҳусайн БОЙҚАРО номи билан; номсиз кўча эса таниқли корейс мазкур қарорида бу масалага алоҳида банд киритилган. Ва бунга қўшимча тарзида Тошкент метрополитени раҳбарияти сўровига кўра метронинг айрим бекатлари қайта номланди. Чунончи:

«Ташсельмаш бекати» **«Машинасозлар бекати»** деб; «Комсомол бекати» **«Ёшлик бекати»** деб; «СССР 50 йиллиги бекати» эса **«Улуғбек бекати»** деб ўзгартирилди. Шунингдек Юнусобод йўналишида қурилаётган (лойиҳадаги) «Улуғбек бекати» номи **«Минор»** деб юритилади.

Пойтахт Ҳокимининг ушбу қарорида Тошкент қоғоз ижара корхонасини «Ўзбекистон қоғози» ижара корхонаси деб қайта номлаш ҳақидаги таклиф ҳам ўз тасдиғини топган.

Афғонистонда ҳалок бўлган Шукрулло Мўминов хотираси учун марҳум таълим олган 273-мактабда ёдгорлик лавҳасини ўрнатиш ҳам шу қарорга киритилган.

Дилмурод САИДОВ,
комиссия масъул котиби.

• Ҳар тўғрида •

«ПРОБИРКАДАН ЧИҚҚАН ЧАҚАЛОҚЛАР»

Пермь оилани режалаштириш марказида қувончли воқеа содир бўлди: яна иккита оилада сунъий ҳомиладор қилиш йўли билан чақалоқлар пайдо бўлди. «Пробиркадан чиққан болалар» тиббиёт ходимлари ва ота-оналарнинг ўзаро розилиги билан юзага келди. Ҳомиладорлик ва кўз ёриш нормал давом этди, чақалоқлар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

НИКОҲЛАР КАМАЙМОҚДА, АЖРАЛИШ КЎПАЙМОҚДА

«ЛЕТА» ахборот агентлигининг олимларга суяниб хабар қилишича, ўтган йили Латвия республикасида ўзига хос рекорд қўйилди. Оила қуриш, оддий қилиб гапирганда никоҳлар, ўтган 46 йилдан бери энг кам миқдорда рўйҳатга олинган. Тўғри, фоиз жиҳатидан Латвия ажралишлар сони бўйича АҚШдан кейин иккинчи ўринда туради. Яна бир янги рекорд кўрсаткич ҳам қайд қилинди: ҳаётдан кўз юмганлар сони янги туғилганларга нисбатан анча ошиқ бўлди ва биринчи жаҳон урушидан бери ўтган вақт ичида энг юқори даражага етди.

14 МИЛЛИОНГА ЯҚИН

Мутахассисларнинг тахминий ҳисоблашларига қараганда, ҳозирги вақтда Москвада каламуш ва сичқонлар сони сал кам 14 миллионта экан. Ҳар йили турли касалликлар тарқатувчи бу зараркунандалар минглаб тонна озиқ-овқатни паққос туширади, бунга қараганда беш-ўн баравар кўпроғини бузади. Қуёшнинг фаоллиги каламушларнинг кўпайишига катта таъсир қилади. Бу йил олдинги йиллардагига нисбатан анча кўпроқ ортиши ҳисоблаб чиқилди.

ЭНГ КАТТА ЧОЙНАК

Ҳозирча жаҳонда энг катта чойнак Англияда пайдо бўлди. Бунинг ҳайрон қоладиган жойи йўқ, чунки инглизлар дунёда энг чойхўр халқ ҳисобланишади. Ойна пластинкасидан тайёрланган чойнакнинг ўлчамлари ғайри табиийдир: унинг баландлиги 3,3 метр ва кенглиги 5,4 метрдир, пиёласи ҳам думалоқ бўлиб, кичикроқ ҳовузни эслатади.

ОНА АЛЛАСИ—БАХШИЛИК ИБТИДОСИ

ИНСОНИЯТ онги шаклланиб, фикрлаш қобилияти ўсиши замирида, эркакларда бахшилик, аёлларда эса алла санъати ривожланиб борган.

Одатда яратувчи ижодкор бахшилар ва ёд олгувчи бахшилар бўлган.

Алла борасида ҳам ижодкор алла айтувчи ва ўзгалардан ёд олиб, алла айтувчилар бўлган. Ижодкор алла айтувчи жувонлар эса ўзларининг дилларидаги талаб ва эҳтиёжларини сеҳрли аллаларга сингдириб, ёстиқдошларининг юракларини юмшатиш учун гўдакка бўлган меҳр воситасида ёқимли ва майин овоз билан ошкор эта билганлар.

Ижодкор бахшилар қатнашган тўй ва базмлар ҳам ғоятда қизиқарли ўтган. Чунки вазиятга қараб ҳозиржавоблик тариқасида кўз ўнгида содир бўлиб турган турфа ҳаракатларни шеърий байтларга маҳорат билан ўгириб, оҳангдор овоз билан куйлай олиш қобилиятига эга бўлганлар.

Туғма қобилиятли, яъни иқтидорлик қўшиқ айтгувчи бахшилар ўз овозларининг оҳангига мослаб мусиқа яратиб олганлар. Фавқулоддаги бундай иқтидорлик тоифалар, на мусиқа нотаси-ю, на бирор мусиқа мактабида таҳсил олмасдан ҳам, ўз иқтидорларини юзага чиқара олганлар. Таҳсил олиш тартиби эса кейинчалик амалга ошиб борган.

Аслида иқтидорли тоифалар ўз оҳангларига мусиқа тушираётганларида мусиқа оҳангини табиатнинг ўзидан излашган. Масалан, тоғ бағридан шовуллаб тушаётган сувнинг садоси ҳам мусиқа. Чинни идишларнинг бир-бирига урилгани-ю, яйловдаги қулунларнинг кишнаши ҳам улкан мусиқаларга манба бўла олган.

Айниқса, ҳиндлар ўз мусиқаларида табиат садоларини сирли ҳолатда сингдириб юборадиларки, қалбингни ларзага келтирмай иложи йўқ.

Алла қачон яралган?

Аниқ жавоб беришимиз мушкул.

Фақат шуни яхши биламизки, алла инсоният тафаккури шаклланиб, тил воситаси ривожлана бошлаган энг қадим замонларга тақалмоғига шубҳа йўқ.

Энди қадим замонларда пайдо бўлган бир алла тарихидан ҳаёлий ҳикояча келтириб, сўнгра сўзимизда давом этсак.

«Зуҳалбонунинг кўзи ёриб, икки ҳафталар ўтди. Савр ойи бўлгани учун ҳам атроф кўм-кўк. Қирнинг тепасига қамишдан ўтов ясалган.

Унинг эри Улканбек чорва билан шуғулланади. Шахсий қарамоғида юзлаб отлар, қора моллар, қўйлар ва эчкилару оҳулари ҳам бор. Эр-хотиннинг турмуши енгил ҳам, оғир ҳам эмас. Аммо қозонлари мойлик, косалари оҳу сути қўшилган оқ чойлик. Эр-хотин ҳам ўта соғлом, онда-сонда қирқашқирлари-ю, тоғдан тушгувчи ваҳший ҳайвонларнинг ҳаммасини ҳисобга олмаса, онгли зот томонидан қўрқув соладиган бирон манба йўқ. Чақалоқ туғилгунига қадар ёввойи пахтадан ип ўриб, мана шу ипдан жўнгина оқ мато тўқиб, жажжи қўйлакчалар ва чойшаблар тайёрлаб қўйилгани тадбиркорлик ва иқтидорлик бўлганлигидан дарак берар эди.

Нозик қамишчалардан ясалган бешикнамо «чақалоқ ётгич» ичида Улканбекнинг илк фарзанди Кўркамбек тамшаниб, ўтовнинг тепа қисмига мўлтираб, қўлчаларини ўйнатиб ётибди.

Чорвадан ташқари рўзғор учун зарур барча маҳсулотларни деҳқончилик қилиб ўзлари етиштиришади.

Баҳор ойи бўлгани учун Улканбек тош кетмонида шудгорга ариқчалар тортар, Зуҳалбону эса турфа уруғлар қадаб, эрига кўмаклашиб турган эди. Ногоҳ боласининг чириллаб йиғлагани эшитилди-ю, ўтов атрофида ётган сиртлон сифат ит ҳам увиллаб ўтовнинг ичига кириб кетди. Эр-хотин эпчиллик билан югуришиб, ўтовга бош суқишган эди, итнинг бола атрофида ириллаб ғингшиб турганини кўрдилар. Зуҳалбону ногаҳонда қичқириб юборди. Гўдакнинг бўйнини оқ чипор бўғма илон ўраб олган, аммо гўдак ҳам илоннинг нақд бўйнидан чангаллаб олиб, ҳолсизлантириб қўйган эди. Улканбек белбоғидаги бақувват қамишдан ясалган, «қамиш қайчи»сини олиб, илоннинг бошини, бўйнидан новда кесгандек узиб олди-да, ўтовнинг ташқарисига улоқтирди. Илоннинг қолган қисмини ҳам гўдакнинг чангалидан чиқариб олиш осон кечмади. Гўдак илоннинг бўйнидан чангаллаб олганда, илон талвасага тушиб, аввало билагига чирмашиб, қаттиқ сиққан, натижа бўлавермагач, танасини билакдан ажратиб, гўдакнинг бўйнига ташлаган. Аммо бўғиб ўлдиришга кучи етмай, ўзи ҳолсизланиб, шалвираб қолган экан. Қуёш ботиб, шом тушгач, Кўркамбекнинг аъзои-баданига қизил тошмалар тошиб, инграб йиғлай бошлади.

«Нима қилсам осойиш топар экан?» — деб онаизор кўп чора излади. Кийик сутига чўмилтирди. Гўдак бироз ором олдию, аммо яна инграшда давом этиб, қаттиқ сиқилган билагини кўтарганида чинқириб қолар, ҳатто онасининг кўкрагини ҳам оғзидан чиқариб ташлаб, бошини сарак-сарак қилиб ҳаловатсизланар эди.

Улканбек куни билан кенг қирда ёйилиб, ўтлаб тўйган жониворларни отда юриб ҳайдаб келди-да, қамишдан улкан девор тутилган мол қўрғонга киритиб, дарвозасини беркитиб қўйди. Доирали дубулғасимон тўлин ой Улканбек турган-елкадош бўлган салобатли тоғ устига кўтарилиб, борлиққа кумуш нурларини соча бошлади. Тун бағрига ажиб бир ҳурлик ато этиб, очимтир кумуш ранг бирла сирли олам яратиб турган чоғда ўтов томондан ғоят ёқимли овоз таралди. Улканбек майса устига ўтириб олдида, майин садога қулоқ тутиб, қўшиқ маъносини англашга тутинди. Қўшиқ эса кумушланиб турган қирлар узра олис-олисларга таралаётиб, тоғларга урилар экан, акс-садоси қўшиқ соҳибасига жўр овоздек табиат узра парвона бўлиб, гўё тун қўйнида аста шабнамларга чайилаётган майсалар оламига ҳам, ором бериб янграётганга ўхшар эди.

Тош кетмонда тошдек ерни малҳам этган отангга,
Ухлаё, ухла.
Кўк қамичдан белни боғлаб, эгат кертган отангга,
Ухлаё, ухла.
Тойлар кишнаб сут эмганда, байтал ялар қулунни,
Шум қашқирлар шумлиғ этса, қувиб етган отангга
Ухлаё, ухла.
Оҳу кўзга ўхшатайму кўзларингни чароғим,
От сочидан созлар ясаб, дутор чертган отангга,
Ухлаё, ухла.
Улкан қирнинг Улканбегин, қайдин билсин илонлар,
Чипор морнинг бошин қийиб, қирга кетган отангга,
Ухлаё, ухла.
Жон худойим, шафқат айлаб, жажжи жонга бер нажот,
Шому бомдод тавоф этсам, бахт элитган отангга,
Ухлаё, ухла.
Эй, гўзал наврўзи-айём, ғам Зуҳалбонугами?
Офтобга муз дош беролмас, дил эритган отангга,
Ухлаё, ухла.

Қўшиқ сеҳридан Улканбекнинг юраги ҳапқириб, дили жўшиб кетганидан, томоғидан аллақандайдир ноаниқ оҳанг отилиб чиқа бошлади. Бу ноаниқ оҳанг Улканбекнинг вужудидан, томоғига урилиб чиқаётган «А» ва бошқа ҳарфлар эди. Мана ўша, жўшқин ҳарфларга омухталашиб, яраланган қўшиқ.

А... а... а... а... а... а... а... э... э... э... э... э... эй,

Қир-адирнинг сарбадори ўзимман,
Қашқир зоти қочиб юрар кўзимдан,
Ҳақ хабардор, ҳамиша ризқ-рўзимдан,
Бундан ортиқ ором борми, Зуҳалжон!
А... а... а... а... а... а... а... э... э... э... э... э... эй,
Қамчи урсам арслонлар ўкиргай,
Бўйни йўғон буқа қочиб бўкиргай,
Наъра тортсам тоғдан тошлар тўкилгай,
Бундан ортиқ ором борми, Зуҳалжон!
А... а... а... а... а... а... а... э... э... э... э... э... эй,

«Вой худоей, нақадар лаззатли бу оҳангни ким айтаяпти, наҳотки менинг Улканбегим айтаётган бўлса?» — деб Зуҳалбону ухлаган боласининг устини апил-тапил ёпиб, чароғон ойдин тун қўйнида сирли паҳлавонлардек кўкрак кериб, қўшиқ куйлаётган эри томон югуриб кетди. Гўё илк учрашув бўлаётгани каби, Улканбек ҳам қучоқ очиб, уни бағрига олди-да, оташ кўксини оташга босиб, яна куйлашда давом этди.

А... а... а... а... а... а... а... э... э... э... э... э... эй,
Додей, войдод, сўзинг новвот, айланай,
«Уҳло»-йингни куйла бот- бот, айланай.
Ой тўлган шом, мисли бомдод, айланай,
Бундан ортиқ ором борми, Зуҳалжон!

А... а... а... а... а... а... а... э... э... э... э... э... эй,
Кўркамбегим ухладими, айт, жоним?
Уйғоқ бўлса тез ўтовга қайт, жоним!
Зурёд учун ғоят ҳушёр пайт, жоним,
Бундан ортиқ ором борми, Зуҳалжон!

Ҳа, қўшиқ табиат гўзалликларига омухталашиб кетган лаҳзалардагина олам нақадар гўзал, инсон умрининг навқирон онлари ғоятда муқаддас карвон эканлигини идрок этасан, киши. Ҳа, алла сеҳрига сел бўлиб оромга кетган гўдакнинг тонгдаги тўлишиб турган висолида ҳам, ўзгача файз, ўзгача таровот намоёнлигини кўрамиз. Аммо афсуслар бўлсинким, ҳаёт уммони ичра қатра алла билмайдиган, ўз уйқуси учун бешикни силталаб, заҳрини сочадиганлар ҳам гоҳо йўқ эмас.

Ўтган йили ёз ойлари эди. Қишлоқда турадиган агроном дўстимизнинг уйига меҳмондорчиликка бордик. Вақт алламаҳал бўлиб қолганлиги учун, мезбоннинг илтимоси билан тунаб қолишга тўғри келди.

Кенг ҳовли, осмонда юлдузлар чарақлаб турар, ярим тунга қадар тиним билмай чириллаган чирилдоқлар ҳам аста тина бошлади. Онда-сонда учар «комета»лар, ўзларидан турли ёғдулар қолдириб, ҳаёлингни тортиб, юрагингни ҳаприқтирар эди. Ногоҳ қўшни девор ортидан ёш гўдакнинг йиғлагани эшитилди. Гўдак анчагача йиғлагач, отаси уйғонди чоғи: «Ҳов, тур, боланг йиғлаяпти», — деди. Келинчак кўзидаги уйқуси аралаш бешикни тебратди, шекилли, онасининг товушини эшитмаган гўдак баттар йиғлай бошлади.

«Алла айтсанг ухлайди, алла айтгин», — деди эри. Келинчакнинг жаҳл аралаш зарда билан: «Ухла, дардисар, алла, алла, бефаросат», — деб «куйлаши» эшитилди. Чамаси у бешикни бор кучи билан тебратар эди.

«Оҳ, тувaклари ҳам алғов-далғов бўлиб кетдиёв», — деб шивирлади қаторда ётган дўстларимдан бири. Гўдакнинг йиғиси авжига чиқса-чиқар эдики, асло пасаймас эди. Эрининг товуши келди, «Қоч, ўзим ухлатаман», — деди-да, бешикни аста тебратиб, «Сайдинг қўёбер сайёд» қўшиғини куйлай бошлади. Не мўъжизаки, қўшиқ поёнига етмасданоқ гўдак уйқуга кетди.

Қўшиғингни куйлайвер, йигит,
Токи бордур бошингда осмон.
Туман дилнинг ниқобини йирт.
Яшамоқ ҳам, эмасдур осон.

Қўшиғингни куйлагил токи,
Чирилдоқлар куйга соз бўлсин.
Эзгуликда улуғ идрокинг,
Буюкларга ҳамовоз бўлсин!

Турсун **МУҲАММАД.**

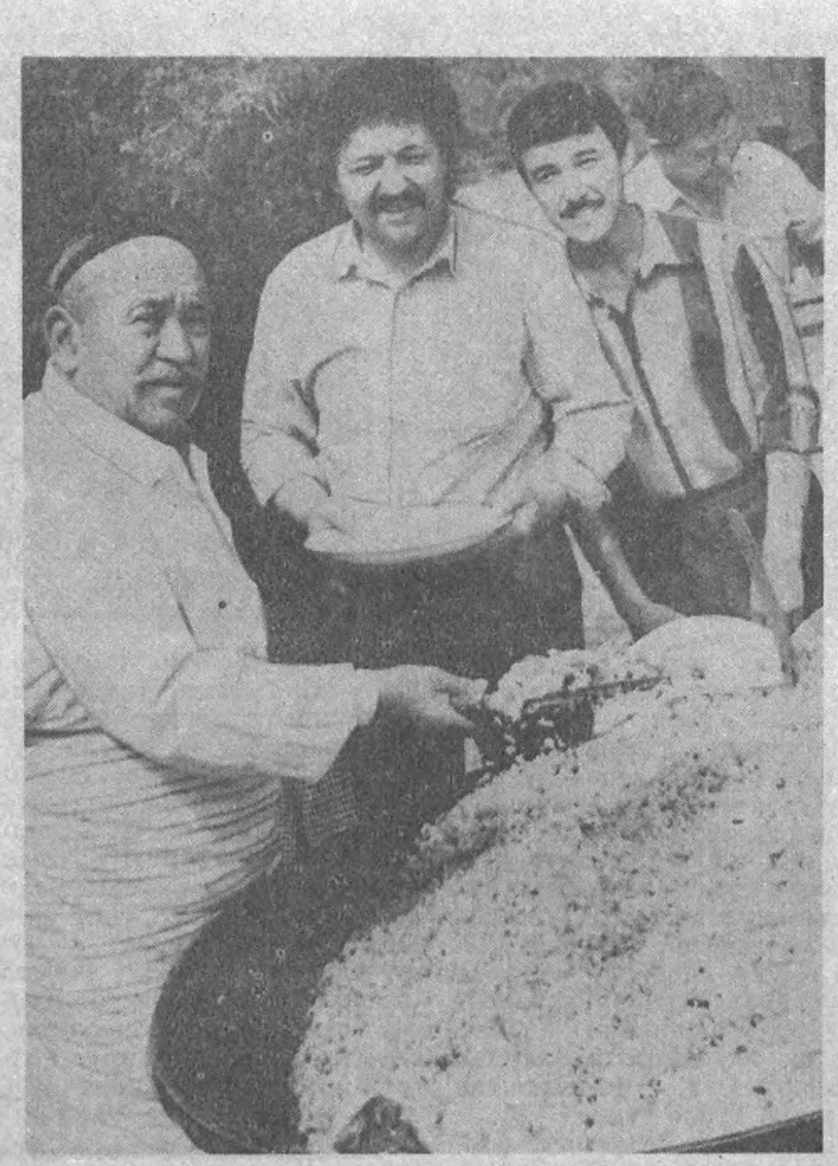

Пойтахтимизнинг Киров ноҳиясидаги Оқтепа маҳалласида элнинг тўй-ҳашамларида ҳамиша хизматга шай турадиган бир пазанда киши бор. Шоаҳмад ошпаз десангиз бўлди. Каттаю кичик танийди. У тантаналарда дошқозонда тайёрлайдиган ошни еган кексалар «Барака топкурнинг ўзига ўхшаб бир мулойим бўпти»,— десалар, ёшлар «Шоаҳмад ака гуручни йўрғалатиб юборадилар», деб таърифлашади. Кичкина болалар эса ошпаз ҳақида мана бу шеърни тўқишибди:

Шоаҳмад амаки оши,
Сингиб кетади танга,
Ҳўп еймиз чувалашиб,
Этилганча лаганга.

Амакимиз саҳийлар,
Дерлар: «Узат бўшини»,
Сузарлар қайта сийлаб,
Дадил қўйиб гўштини.

Равиль Альбеков сурат лавҳаси.

БЕТГА АЙТГАННИНГ ЗАҲРИ ЙЎҚ

ҚОШ ҚЎЯМАН ДЕБ...

ЎЗБЕКИСТОН пойтахти ва вилоятимиз шаҳарлари, қўрғон ҳамда қишлоқларида давлат тили ҳақидаги Қонунни амалга ошириш борасида ҳеч нарса қилинмаяпти, десак ноинсофлик бўлади. Бу Қонунни ҳаётга татбиқ этиш учун кўпгина эзгу ишлар амалга оширилаяпти, лекин... баъзан «қош қўяман деб, кўз чиқариб қўйиш» ҳолларига ҳам дуч келаяпмизки, бизнингча, уларга бефарқ қараш мумкин эмас.

Пойтахтимизнинг Инқилоб хиёбонига туташган Йўлдош Охунбобоев ва 1-Май кўчалари кесишган жойда «Ҳамза районн» деб ёзиб қўйилган лавҳага кўзингиз тушади. Яқинда мана шу ёзув ёнида **«Ўз меҳнатидан нон еган киши Ҳотам меҳнатидан озод ёз — киши. Саъдий Шерозий»**, деган «ҳикматли сўз» пайдо бўлди. Айтиш керакки, илгари урф бўлган дабдабали шиор ва чақириқлардан кўра донишмандларнинг бундай дурдона фикрларини тарғиб қилиш хайрли ва фойдали, албатта. Аммо ҳамма гап ана шу ҳикматли сўзларни бузмасдан, имловий хатоларсиз, саводли ёзишда.

Агар юқоридаги «ҳикматли сўз»га эътибор берган бўлсангиз, бу битикнинг муаллифлари «меҳнат» билан «миннат»нинг, «киши» билан «қиш»нинг фарқига боришмаганига амин бўласиз. Яъни у: **«Ўз меҳнатидан нон еган киши Ҳотам миннатидан озод ёз-қиши»** деб ёзилса мантиқан жуда тўғри бўларди. Назаримизда, безакчи-рассом бу сўзларнинг фарқига бормаган кўринади, ҳикматли сўз кўчирилгач, уни ўзбек тилини биладиган ҳеч ким ўқимаган ёки ўқиган тақдирда ҳам юқоридаги хатони тузатишга «тиши ўтмаган». Эҳтимол бу ёзув-чизувни бажарган рассом ўзбек эмасдир, аммо бу ишга масъул бўлган раҳбарнинг ҳам ўзбек тилидан саводи йўқми? Эндиликда мустақил жумҳуриятимизга узоқ-яқиндан меҳмонларнинг ташрифи кўпаяётган, она тилимизнинг қадр-қиммати ва мавқеини тиклаш учун кураш кетаётган бир пайтда бор-йўғи икки қатор ҳикматли сўзни тўғри ёза олмасак, уят эмасми? Бунинг устига Саъдий Шерозийдек улуғ мутафаккир-шоирнинг доно сўзларини «таҳрир қилиб» эл-юрт назарига тушадиган энг гавжум жойга осиб қўйилган бўлсак...

Биз бу нордон гапларимиз билан қандайдир шов-шув кўтариш ёки ўзимизни билимдон қилиб кўрсатишдан узоқмиз. Эҳтимол, бундай «ҳангомалар»га пойтахтимиз ва вилоятимизнинг бошқа жойларида ҳам дуч келармиз. Мақсадимиз шуки, тегишли мутасаддилар «қош қўяман деб, кўз чиқариш» қабилида амалга оширган ишларини тез кунларда тузатишса... Бизнинг эса ниятимиз холис: «Бетга айтганнинг заҳри йўқ» дейдилар.

Р. ҒАНИЕВ.

Муҳаррир **Н. НАСИМОВ.**

ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ
Қибрай ноҳия халқ таълими бўлими қобилиятли болаларни Улуғбек номли 45-кўп йўналишли махсус мактаб-олийгоҳнинг 10-синфига фақат «яхши» ва «аъло» баҳолар билан олийгоҳнинг тайёрлов бўлимига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш соҳалар бўйича ўзбек тилида олиб борилади. Бу ўқув даргоҳига кирувчилар Тошкент тиббиёт олийгоҳи, Техника дорилфунуни, Тошкент Темирйўл транспорти муҳандислари, Шарқшунослик, Архитектура ва қурилиш олийгоҳларининг комиссиялари иштирокида олинган ёзма иш асосида

олийгоҳ қабул ҳайъати иштирокида
синов-кириш имтиҳонларини топширадилар.

Тошкент тиббиёт олийгоҳига кирувчилар кимё, биология, она тилидан (ёзма), Темирйўл транспорти муҳандислари олийгоҳи, Техника дорилфунуни, Архитектура ва қурилиш олийгоҳларига кирувчилар физика, математика, она тилидан (ёзма), Шарқшунослик олийгоҳига кирувчилар инглиз тили, биронта шарқ тилидан (ёзма) имтиҳон топширадилар.

Ҳужжатлар 1992 йил 1 июндан 1992 йил 27 июнгача қабул қилинади.

Олийгоҳга кирувчилар учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: олийгоҳ ректори ва «мактаб-олийгоҳ» директорига ариза, 9-синфни битирганлик ҳақида гувоҳнома, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳномадан кўчирма, тиббий маълумотнома, 5Х6 см. ҳажмдаги расм.

Кириш имтиҳонлари 1 июлдан 16 июлгача ўтказилади.

Манзилимиз: **Тошкент вилояти, Қибрай ноҳияси, «Турон» (Коммунист) жамоа хўжалиги, 45-«мактаб-олийгоҳ» биноси. Телефон: 67-886.**

Автобуслар: 491, 167, «Қибрай-Гулистон» «Турон» (Коммунист) жамоа хўжалиги идораси» бекати.

«Қибрай-селекция» автобусининг «Турон» (Коммунист) бекати.

Маълумотлар олиш учун Қибрай ноҳия халқ таълими бўлими (телефон 61-244)га мурожаат қилинсин.

«ШАРҚ» НАШРИЁТ МАТБАА КОНЦЕРНИ
БОСМА МАҲСУЛОТЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ ТУРЛАРИГА

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

—китоблар ва брошюралар, юмшоқ муқовада, 384 бетдан ошмаган; формати 84×108 1/32, 70×108 1/32, 84×108 1/16, 70×108 1/16, матни босиш ролли бўлган босма машиналарнинг юқори, офсет босма усулида;

— ранг-баранг буклет ва проспектлар, юмшоқ муқовада болалар китобчалари, ёрлиқлар, таклифнома ва ташрифномалар, бошқа турдаги рангли маҳсулотлар, формати 60×45 дан то 90×120 гача офсет машиналарда;

— ойномалар ва болалар учун мўлжалланган адабиётлар, формати 60×90 1/8, турфалилиги 5+2 бўёқда, 2+2 бўёқда, шунингдек 84×108 1/16, 70×108 1/8, турфалилиги 4+4 бўёқда, ҳажми 384 бетдан ошмаган ҳолда ролли ва офсет машиналарда;

— эни 60 см.дан 90 см.гача, турфалилиги 4 бўёқдан ошмайдиган, деворга ёпиштириладиган гулқоғозлар. Буюртмачининг қоғози бўлса, концерн маҳсулотнинг ўз вақтида сифатли бажарилишига кафолат беради.

НАРХЛАР ШАРТНОМА АСОСИДА БЕЛГИЛАНАДИ.

Буюртмачининг қоғози бўлмаса, «Шарқ» концерни биржадан қоғоз сотиб олишга ёрдам беради.

Маҳсулотларни тайёрлаш муддати: матрица ва позитивлардан — 1 ойгача, оригиналдан — 3 ойгача.

Металлдан шильдлар ва клишелар тайёрлаб бериш учун чекланмаган миқдорда буюртмалар қабул қилинади.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

Тошкент ҳақиқати
МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; бўлимлар: шўролар ҳаёти — 325778, 337010; қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749, 337010; ижтимоий масалалар — 325645; маданият — 325767; адабиёт ва санъат; миллий қадриятлар — 325553; ёшлар ҳаёти, ахборот ва спорт — 325556, 339915; хатлар ва оммавий ишлар— 325354, 334048; тижорат бўлими — 325733; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 325354, 334048; эълонлар— 325666.

● Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: Г—18. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти— 19.00. Босишга топширилди — 20.30. 30579 нусха босилди.